

UCHWAŁA Nr 643
Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
z dnia 31 stycznia 2020 roku

w sprawie ustalenia programu studiów kierunku praca socjalna dla poziomu studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 oraz art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85), w związku z Zarządzeniem Nr 7/2020 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 15 stycznia 2020 roku w sprawie zmiany oferty kształcenia od roku akademickiego 2020/2021 na wniosek Dziekana Wydziału Nauk Społecznych, pozytywnie zaopiniowany przez Radę Edukacyjną, Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (zwany dalej „Senatem”) uchwala, co następuje:

§ 1

1. Senat ustala program studiów kierunku praca socjalna dla poziomu studiów drugiego stopnia z 4-semestralnym okresem nauki o profilu ogólnoakademickim, stanowiący **załączniki 1, 2, 3a i 3b**.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje od cyklu kształcenia 2020/2021.
3. Dziekan dostosuje organizację procesu kształcenia do wymagań określonych w programie studiów, o którym mowa w ust. 1.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Senatu
Rektor
prof. dr hab. Ryszard J. GÓRECKI

Efekty uczenia się dla kierunku praca socjalna

- 1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscyplin naukowych: pedagogika (83%), psychologia (5%), nauki socjologiczne (2%) oraz do dziedziny nauk humanistycznych, dyscypliny naukowej: filozofia (10%); dyscyplina naukowa wiodąca: pedagogika.
- 2. Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
- 3. Poziom i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia drugiego stopnia, 4 semestry/120 pkt ECTS.
- 4. Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji – 7.**
- 5. Absolwent:** dysponuje wiedzą i umiejętnościami, które przygotowują do pracy socjalnej z jednostką, grupą i społecznością. Posiada umiejętności skutecznego pomagania i wspierania osób, grup i środowisk narażonych na wykluczenie oraz realizowania zadań związanych z zaspokajaniem potrzeb wspólnoty danej gminy i środowiska w zakresie usług społecznych. Potrafi: dokonywać diagnozy potrzeb jednostek, grup i środowisk narażonych na wykluczenie; dokonywać diagnozy potrzeb i potencjału środowiska w zakresie usług społecznych; prowadzić działalność profilaktyczną wobec środowisk zagrożonych przemocą, agresją, uzależnieniem i innymi dysfunkcjami oraz patologiami. Rozumie specyfikę potrzeb jednostek, grup i środowisk wykazujących przejściowe i/lub trwałe zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym. Pełni rolę doradczą wobec klientów w zakresie wyboru placówek pomocy społecznej i służb społecznych mogących udzielić mu pomocy oraz wspólnoty gminy w zakresie doboru usług społecznych. Umie prowadzić spotkania grup wsparcia i organizacji samopomocowych dla osób wykazujących różnego rodzaju zaburzenia, a także zaplanować działania wobec jednostek, grup i środowisk, zarówno o charakterze otwartym, jak i zamkniętym. Potrafi organizować czas wolny jednostek, grup i środowisk sprzyjający pogłębieniu więzi społecznych oraz działać na rzecz rozwoju usług społecznych. Podejmuje działania na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnot samorządowych. Opracowuje standardy jakości usług społecznych oraz gromadzi i aktualizuje informacje o usługach społecznych realizowanych w obszarze gminy. Studia ukierunkowane są na profesjonalne przygotowanie absolwentów do wykonywania pracy na stanowisku pracownika socjalnego, specjalisty pracy socjalnej, asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Absolwenci mogą pracować jako specjaliści w centrach usług społecznych, placówkach i instytucjach sieci pomocy społecznej oraz w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych podejmujących działania z zakresu pomocy społecznej.
  - 5.1 Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** magister.
- 6. Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji drugiego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinach naukowych: pedagogika, psychologia, nauki społeczne; w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie naukowej: filozofia	Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
S/PA_P7S_WG S/PSA_P7S_WG S/NSA_P7S_WG H/FA_P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów;	KP7_WG1	charakter pracy socjalnej, źródła, miejsce oraz powiązania pracy socjalnej z innymi dyscyplinami naukowymi; teorie dotyczące procesu pomocy, wsparcia, integracji, aktywizacji, wykluczenia i terminologię używaną w pracy socjalnej oraz jej zastosowanie na poziomie rozszerzonym
		KP7_WG2	współczesne kierunki rozwoju pracy socjalnej, jej historyczne i kulturowe uwarunkowania; pedagogiczne, psychologiczne, socjologiczne i filozoficzne podstawy pracy socjalnej
		KP7_WG3	różne rodzaje struktur oraz programów i usług społecznych, specyfikę uczestników pomocy społecznej, rodzaje więzi społecznych, rodzaje i charakterystykę środowisk wychowawczych, a także procesów w nich zachodzących na poziomie rozszerzonym

główne tendencje rozwojowe
dyscyplin naukowych, do których jest
przyporządkowany kierunek studiów

KP7_WG4	zasady organizacji i funkcjonowania instytucji oraz organizacji pomocy społecznej, a także centrów usług społecznych oraz podmiotów ekonomii społecznej, zasady zarządzania usługami społecznymi i zachodzące między nimi relacje istotne z punktu widzenia procesów wspierających rozwój osób i zapobiegających wykluczeniu na poziomie rozszerzonym
KP7_WG5	metody diagnozy w pracy socjalnej; metodykę pracy socjalnej, w tym metodykę środowiskowej pracy socjalnej, metodykę pracy asystenta rodziny, standardy jakości usług społecznych i socjalnych; zasady projektowania socjalnego; prawidłowości i zakłócenia komunikacji z klientem oraz z jego otoczeniem
KP7_WG6	teoretyczne podstawy działań profilaktycznych, koncepcje, cele, poziomy i strategie profilaktyki, standardy jakości i skuteczność programów profilaktycznych, a także działań interwencyjnych w zakresie właściwym dla pracy socjalnej
KP7_WG7	nurty polityki społecznej, podmioty realizujące jej zadania oraz jej przedmiotowe i instytucjonalne powiązania z pracą socjalną
KP7_WG8	system opieki nad dzieckiem w Polsce, jego uwarunkowania, rozwiązania, kierunki przemian; nurty i rodzaje terapii w pracy służb społecznych
KP7_WG9	rodzaje poradnictwa specjalistycznego w pomocy społecznej, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, przepisy z zakresu prawa rodzinnego i socjalnego

S/PA_P7S_WK S/NSA_P7S_WK H/FA_P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KP7_WK1	podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, zwłaszcza w odniesieniu do prac naukowych podlegających takiej ochronie
		KP7_WK2	metodologię badań społecznych (główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych i humanistycznych; mapę stanowisk i podejść metodologicznych; postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w pedagogice i pracy socjalnej); zasady planowania badań empirycznych
		KP7_WK3	bazy danych literatury naukowej w dyscyplinie praca socjalna; polskie naukowe czasopisma z zakresu pracy socjalnej; zasady przygotowywania i przedstawiania prezentacji multimedialnych; standardy pisania i edycji prac naukowych
		KP7_WK4	zakres zasad i norm etyki ogólnej i etyki zawodu pracownika socjalnego; kodeks etyczny pracownika socjalnego
UMIĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
S/PA_P7S_UW S/NSA_P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy,	KP7_UW1	sprawnie posługiwać się terminologią z zakresu pracy socjalnej; poddawać krytycznej analizie i syntezie literaturę naukową, a także samodzielnie wyciągać wnioski z artykułów naukowych z zakresu pracy socjalnej i powiązanych z nią dyscyplin naukowych
		KP7_UW2	wymienić metody badawcze z obszaru nauk społecznych i sprawnie posługiwać się fachową terminologią; prawidłowo konstruować założenia metodologiczne, a także narzędzia badawcze; opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski,

	<p>twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, - przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi, <p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi</p>		wskazując kierunki dalszych badań w pedagogice i pracy socjalnej
		KP7_UW3	przeprowadzić i opracować na podstawie istniejących lub stworzonych narzędzi diagnostycznych diagnozę w zakresie pracy socjalnej, w tym potencjału środowiska lokalnego i wspólnoty samorządowej; zaprojektować i zrealizować innowacyjne rozwiązania na podstawie wyników diagnozy, a także zaprezentować efekty tej pracy, opracować i zrealizować program usług społecznych oraz środowiskową pracę socjalną skierowaną do rodzin, grup społecznych lub mieszkańców o określonych potrzebach
		KP7_UW4	analizować strategie działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności społecznej; ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej oraz podejmować działania na rzecz organizowania i animowania społeczności lokalnej, koordynowania lokalnego systemu usług społecznych oraz opracowywania indywidualnych planów usług społecznych
S/PA_P7S_UK H/FA_P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców prowadzić debatę	KP7_UK1	skutecznie i innowacyjnie wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań zawodowych pracownika socjalnego; komunikować się ze specjalistami w zakresie pracy socjalnej, organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi, jak i z różnymi grupami odbiorców usług socjalnych

	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	KP7_UK2	dyskutować na tematy specjalistyczne; prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi; dokonywać pogłębionej analizy różnych stanowisk podczas uczestnictwa w debacie
		KP7_UK3	posługiwać się językiem obcym w stopniu odpowiadającym poziomowi B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; posługiwać się terminologią specjalistyczną w zakresie pracy socjalnej w języku nowożytnym
S/PA_P7S_UU S/NSA_P7S_UU S/PSA_P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	KP7_UU1	wspierać klienta, twórczo animować prace nad rozwojem uczestników pomocy społecznej oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz zmiany i uczenia się przez całe życie; podjąć działania na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej, organizowania działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich
		KP7_UU2	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego; twórczo animować prace nad własnym rozwojem; przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu
S/PA_P7S_UO S/PSA_P7S_UO	kierować pracą zespołu współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	KP7_UO1	pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, w tym lidera; podejmować i wyznaczać wspólne cele działania oraz zadania; współpracować z innymi osobami i instytucjami

KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do

S/PA_P7S_KK S/PSA_P7S_KK	<p>krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści</p> <p>uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu</p>	KP7_KK1	<p>krytycznej oceny odbieranych treści i własnej pracy, podejmowania pogłębionej refleksji dotyczącej poziomu swojej wiedzy i umiejętności; docenienia znaczenia wiedzy z zakresu pracy socjalnej dla wspierania rozwoju jednostki i kształtowania więzi w środowiskach wychowawczych; pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy z zakresu pracy socjalnej i budowania warsztatu pracy oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu</p>
		KP7_KK2	<p>budowania kontaktu z drugim człowiekiem w sytuacji pomagania i wrażliwości na znaczenie relacji interpersonalnej w kontakcie pomocowym; zachowania bezstronności w interpretacji wyników diagnozy; przedstawiania wyników diagnozy w sposób rzetelny i bezstronny, szanowania poufności wyników diagnozy</p>
S/PA_P7S_KO	<p>wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;</p> <p>inicjowania działań na rzecz interesu publicznego;</p> <p>myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy</p>	KP7_KO1	<p>wrażliwości na występujące w społeczeństwie problemy, uprzedzenia, dyskryminację i niesprawiedliwość społeczną; poszanowania praw mniejszości; unikania stereotypów i uprzedzeń wobec przedstawicieli innych kultur; uwzględniania czynników społecznych w wyjaśnianiu zachowań własnych i innych ludzi; pracy na rzecz dobra społecznego, prowadzenia rzecznictwa na rzecz osób dyskryminowanych</p>
		KP7_KO2	<p>inicjowania i podejmowania współpracy z różnymi podmiotami w środowisku; rozpoznawania, projektowania i wdrażania działań społeczno-edukacyjnych; aktywnego i kreatywnego uczestnictwa</p>

			w grupach i organizacjach realizujących działania na rzecz pomocy społecznej
<p>S/PA_P7S_KR S/PSA_P7S_KR S/NSA_P7S_KR H/FA_P7S_KR</p>	<p>odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwijania dorobku zawodu – podtrzymywania etosu zawodu – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad 	KP7_KR1	podejmowania współpracy z innymi specjalistami w dziedzinie praktyki pracy socjalnej, uznawania granic swoich kompetencji zawodowych w kontaktach ze specjalistami z innych dziedzin; budowania poczucia tożsamości zawodowej
		KP7_KR2	podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; ciągłego rozwoju oraz uczenia się przez całe życie; zachowania się w sposób profesjonalny, z przestrzeganiem zasad kultury osobistej i etyki zawodowej; dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą
		KP7_KR3	doceniania indywidualnego różnicowania ludzkich zachowań; poszanowania odmienności; doceniania konieczności zarówno kompensowania deficytów, jak i rozwoju zasobów i możliwości człowieka
		KP7_KR4	komunikowania się z osobami w różnych okresach rozwojowych (dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby starsze); rozpoznania zagrożeń dla rozwoju i podejmowania działań na rzecz rozwoju, tak indywidualnie, jak i we współpracy z osobami i instytucjami
		KP7_KR5	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych; podtrzymywania etosu zawodu pracownika socjalnego; bazowania na wiedzy, narzędziach diagnostycznych i interwencji zgodnych z wiedzą naukową a także realizowania zasad dobrych praktyk

7. Objasnienie oznaczeń:

Objasnienie oznaczeń kodu składnika opisu w dziedzinie i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

S/PA_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie pedagogika dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademicki
S/PSA_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie psychologia dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademicki
S/NSA_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych/dyscyplinie nauki socjologiczne dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
H/FA_P7S	– charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie filozofia dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademicki

Objasnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W G (po W) K (po W)	kategoria wiedzy, w tym: podkategoria zakres i głębia , podkategoria kontekst ,
U W (po U) K (po U) O (po U) U (po U)	kategoria umiejętności, w tym: podkategoria w zakresie wykorzystywania wiedzy , podkategoria w zakresie komunikowania się , podkategoria w zakresie organizacji pracy , podkategoria w zakresie uczenia się .
K (po podkreślniku) K (po K po podkreślniku) O (po K po podkreślniku) R (po K po podkreślniku)	kategoria kompetencji społecznych, w tym: podkategoria w zakresie oceny , podkategoria w zakresie odpowiedzialność , podkategoria w zakresie roli zawodowej .
01, 02, 03 i kolejne	numer efektu uczenia się

Objasnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

K (przed podkreślnikiem)	kierunkowe efekty uczenia się
A (przed podkreślnikiem)	profil ogólnoakademicki
7	studia drugiego stopnia

Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/H	1) archeologia/A
		2) filozofia/F

		3) historia/ H
		4) językoznawstwo/ J
		5) literaturoznawstwo/ L
		6) nauki o kulturze i religii/ KR
		7) nauki o sztuce/ NSz
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria biomedyczna/ IB
		5) inżynieria chemiczna/ IC
		6) inżynieria lądowa i transport/ IL
		7) inżynieria materiałowa/ IM
		8) inżynieria mechaniczna/ IMC
		9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) nauki farmaceutyczne/ NF
		2) nauki medyczne/ NM
		3) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		4) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) weterynaria/ W
		5) zootechnika i rybactwo/ ZR
5	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP.
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
6	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) informatyka/ I
		3) matematyka/ MT
		4) nauki biologiczne/ NBL
		5) nauki chemiczne/ NC
		6) nauki fizyczne/ NF
		7) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
7	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki teologiczne/ NT
8	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: praca socjalna

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Wymiar kształcenia: 4 semestry

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 120 punktów ECTS

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: magister

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA – GRUPY TREŚCI

I. WYMAGANIA OGÓLNE

1. PRZEDMIOT: Język obcy

Cel kształcenia: Kształtowanie i rozwijanie kompetencji językowych (rozumienie tekstu słuchanego, czytanego, mówienie, pisanie), zgodnie z tabelą wymagań ESOKJ, pozwalających studentom na posługiwanie się językiem obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, tj. - rozumienie znaczenia głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych im spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, uczelni, czasu wolnego itd. Radzenie sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem. Tworzenie prostych, spójnych wypowiedzi na tematy, które są znane studentom lub ich interesują. Opisywanie doświadczeń, wydarzeń, marzeń, nadziei i aspiracji, z podaniem krótkiego uzasadnienia, opinii i poglądów. Wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego jak i wybranych elementów życia zawodowego, np. przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): leksykalne i gramatyczne aspekty niezbędne do rozumienia i formułowania wypowiedzi w języku obcym, zgodnie z tabelą wymagań dla określonego poziomu biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) i proporcjonalnie do przewidzianej liczby godzin kursu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się jednym z nowożytnych języków obcych na określonym poziomie biegłości (docelowo B2) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), pozwalającym na rozumienie tekstów czytanych, słuchanych, mówienie i pisanie

z wykorzystaniem specjalistycznego słownictwa z zakresu kierunku studiów oraz słownictwa dotyczącego życia codziennego i prywatnych zainteresowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia własnych kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych, współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role; samodzielnej pracy i wykazywania się kreatywnością; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

2. PRZEDMIOT: Wybrane zagadnienia antropologii kulturowej

Cel kształcenia: Zapoznanie z najważniejszymi zagadnieniami będącymi przedmiotem zainteresowań antropologii kulturowej. Poznanie podstawowych teorii antropologicznych oraz aparatu pojęciowego umożliwiającego opisywanie i analizę różnych zjawisk kulturowych. Analizowanie i interpretowanie klasycznych tekstów z dziedziny antropologii kulturowej oraz odnoszenie przedstawionych w nich treści do zagadnień z zakresu kultury współczesnej.

Treści merytoryczne - wykłady: Antropologia kulturowa: definicje i określenia. Kultura a natura – rozwój pojęć. Koncepcja pochodzenia człowieka. Dyscypliny współpracujące z antropologią: antropologia fizyczna, archeologia, językoznawstwo, religioznawstwo, antropologia współczesności. Rewolucja neolityczna. Społeczności wczesnorolnicze, ogrodnicze, pasterskie. Magia a religia. Mit i rytuał. Mity początku, eschatologiczne, bohaterskie. Typy mitologii. Rodzina i systemy pokrewieństwa. Typy więzi rodzinnych. Narodziny cywilizacji.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię związaną z antropologią kulturową, dyscypliny współpracujące z antropologią, różnorodność podejść antropologicznych.

Umiejętności (potrafi): obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk z zakresu antropologii kulturowej, przy użyciu różnych źródeł, interpretować i wyjaśniać w kategoriach antropologii kulturowej zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między nimi, wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu antropologii kulturowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych, utożsamiania się z wartościami kulturowymi.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

3. PRZEDMIOT: Logika

Cel kształcenia: Zapoznanie z wybranymi, historycznymi i współczesnymi zagadnieniami z zakresu logiki praktycznej, elementami formalizacji w logice, funkcją spełnianą przez logikę w obszarze metodologii nauk oraz w analizowaniu i konstruowaniu argumentacji.

Treści merytoryczne – wykłady: Przedmiot logiki, logika jako dyscyplina na pograniczu matematyki, filozofii i semiotyki. Logika historycznie i współcześnie. Język jako system znaków i kod symboliczny, reguły porządkujące język, języki naturalne i sztuczne, język przedmiotowy a metajęzyk, semantyka jako nauka o znaczeniu, komunikacja językowa (symboliczna). Logika formalna (formalizm w logice, pojęcie zmiennej) a logika filozoficzna i logika praktyczna. Podstawowe klasyczne rachunki logiczne. Rachunki klasyczne a nieklasyczne. Logiki wielowartościowe i rozmyte („fuzzy logics”). Prawda w logice i epistemologii, teorie i definicje prawdy (klasyczne i nieklasyczne). Znaczenie prawdy i fałszu jako wartości logicznych. Interpretacje wartości logicznych we współczesnych logikach stosowanych. Aksjomat Fregego – logiki ekstensjonalne i intensjonalne. Logiki prawdziwościowe i modalnościowe (temporalne, modalne, erotetyczne, deontyczne). O rzetelnym i nierzetelnym argumentowaniu. "Brudne" chwytły erystyczne.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Zaproszenie do logiki - o logice bardziej potocznie. Kategorie syntaktyczne: zdania, nazwy i funktry. Wprowadzenie do klasycznego rachunku nazw - relacje między zakresami nazw, tryby sylogistyczne. Elementy rachunku zdań - notacja formalna i interpretacja w języku naturalnym, funktry i operatory logiczne, tautologia i kontrtautologia, wybrane prawa klasycznego rachunku zdań i reguły inferencyjne. Podstawowe zagadnienia z klasycznego rachunku kwantyfikatorów i relacji. Schematy wnioskowań: dedukcja i indukcja. Definiowanie – rodzaje definicji, błędy w definiowaniu. Logiczna analiza argumentacji. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię stosowaną w logice, przebieg i charakterystykę indukcyjnych i dedukcyjnych schematów wnioskowania oraz ich odmienne role w metodologii badań naukowych, różnicę między klasycznymi i nieklasycznymi stanowiskami we współczesnej logice oraz znaczenie osiągnięć logiki dla metodologii nauki oraz dla komunikacji i argumentacji, współczesne zastosowania logiki (w elektronice, informatyce, cybernetyce), a także charakterystyczne typy nierzetelnie skonstruowanych argumentów, zwłaszcza używanych do manipulacji przekonaniem (chwyty erystyczne, sofizmaty i paralogizmy).

Umiejętności (potrafi): określić i przedstawić w przyjętej notacji graficznej (koła Eulera, diagramy Venna, oś uniwersum językowego) relacje między zakresami znaczeniowymi dowolnych dwóch nazw, zinterpretować w języku naturalnym schemat zdania złożonego przy użyciu funktorów prawdziwościowych oraz zapisać zdanie języka naturalnego w notacji formalnej rachunku predykatów i klasycznego rachunku zdań, skonstruować definicję klasyczną oraz przez wyliczenie, sprawdzić tautologiczność formuły zdaniowej metodą tabelaryczną i skróconą, przeprowadzić elementarne przekształcenia schematów zdaniowych przy podstawowych regułach inferencyjnych k.r.z. (odrywania, podstawiania i zastępowania).

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dostrzegania zgodności głoszonych twierdzeń z podstawowymi prawami logiki klasycznej jako jednego z filarów racjonalnej dyskusji, krytyki i argumentacji, dostrzegania przydatności instrumentarium logiki jako narzędzi do krytycznego badania własnych i cudzych twierdzeń, a także ich istotną rolę w metodologii badań naukowych, w szczególności w zakresie formułowania wniosków badawczych (podobnie jak w diagnostyce klinicznej i terapeutycznej oraz w dydaktyce).

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

4. PRZEDMIOT: Metodologia badań naukowych

Cel kształcenia: Ukształtowanie umiejętności i kompetencji w zakresie rozumienia podstawowych paradygmatów wiedzy naukowej, specyfiki badań ilościowych i jakościowych, krytycznej postawy wobec wybieranych metod, technik i narzędzi badawczych, stosowania wybranych strategii badawczych w badaniach własnych.

Treści merytoryczne - wykłady: Orientacja pozytywistyczna i humanistyczna jako epistemologiczne zaplecze empirycznych nauk społecznych. Współczesne paradygmaty naukowe. Teorie i prawa nauki. Modele poznania i procedury wyjaśniania. Jakościowe strategie w badaniach społecznych. Studium przypadku jako strategia w badaniach społecznych. Badania w działaniu (action research). Badania etnograficzne. Badania biograficzne. Badania ewaluacyjne. Procedury analizy i interpretacji danych jakościowych. Etyczne problemy terenowych badań empirycznych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Koncepcje wiedzy i poznanie naukowe. Cele nauk społecznych. Paradygmat pozytywistyczny i humanistyczny. Strategie postępowania badawczego, analiza i porównanie. Pojęcie, definicje i rodzaje. Analiza porównawcza metod i strategii badawczych stosowanych w badaniach społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki (główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach społecznych i humanistycznych, mapę stanowisk i podejść metodologicznych), postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań naukowych.

Umiejętności (potrafi): rozróżnić orientacje w metodologii badań nauk społecznych, formułować problemy badawcze, dobierać adekwatne strategie metody i techniki badań, opracować projekt badawczy adekwatny do przedmiotu badań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): pogłębiania poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumienia potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

5. PRZEDMIOT: Współczesne problemy socjologii

Cel kształcenia: Zapoznanie z wybranymi kwestiami problemowymi podejmowanymi współcześnie przez socjologów. Zaznajomienie z problematyką rodzin w ujęciu socjologicznym. Poznanie mechanizmów społeczeństwa obywatelskiego.

Treści merytoryczne - wykłady: Przemiany demograficzne współczesnego społeczeństwa polskiego. Podstawowe wskaźniki demograficzne. Rodzina i jej modele w różnych epokach

historycznych. Przemiany zachodzące w rodzinie współczesnej. Typologia rodzin i funkcje rodziny. Alternatywne modele życia rodzinnego. Życie rodzinne we współczesnej Polsce. Współczesny rynek pracy. Wskaźniki rynku pracy. Definicje bezrobocia. Główne tendencje na polskim rynku pracy i problemy demograficzne. Ubóstwo i wykluczenie społeczne – miary ubóstwa, skala ubóstwa w Polsce, przyczyny ubóstwa. Pojęcie wykluczenia społecznego i jego wskaźniki, kategorie osób wykluczonych. Polityka społeczna państwa w ograniczaniu zjawiska ubóstwa. Migracje – rodzaje migracji, typologia migracji. Historia polskich migracji. Zyski i straty wynikające z emigracji jednostek dla kraju przyjmującego i kraju wysyłającego. Kapitał społeczny i dobro wspólne – główne pojęcia, klasyczne koncepcje kapitału społecznego. Kapitał społeczny w perspektywie historycznej. Wpływ kapitału społecznego na rozwój. Społeczeństwo obywatelskie – główne pojęcia i funkcje społeczeństwa obywatelskiego. Społeczeństwo obywatelskie w Polsce. Polski sektor pozarządowy w liczbach. Globalizacja – wymiary globalizacji, spory teoretyczne o globalizację, wpływ globalizacji na życie, globalizacja a nierówności społeczne, pojęcie glocalizacji. Przemiany zbiorowości miejskich i wiejskich – urbanizacja, suburbanizacja, metropolizacja, prywatyzacja przestrzeni, zróżnicowanie obszarów wiejskich, zmiany społeczne na obszarach wiejskich, nowe funkcje obszarów wiejskich. Środki masowego przekazu. Teorie mediów, oddziaływanie telewizji. Nowe techniki telekomunikacyjne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe problemy socjologii, problematykę rodzin w ujęciu socjologicznym, mechanizmy społeczeństwa obywatelskiego.

Umiejętności (potrafi): wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do analizy różnych problemów społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozwiązywania różnych problemów pojawiających się w pracy zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

6. PRZEDMIOT: Współczesne problemy psychologii

Cel kształcenia: Ukazanie praktycznego wymiaru współczesnej wiedzy psychologicznej oraz inspirowanie uczestników do wykorzystania tej wiedzy we własnej praktyce zawodowej i życiu osobistym w celu podnoszenia efektywności własnego działania, rozumienia siebie i innych oraz tworzenia warunków do współpracy.

Treści merytoryczne - wykłady: Psychologia odpowiedzialności za wspólnie wytworzoną wiedzę, Typologia osobowości Junga i jej wykorzystanie w praktyce. Psychologia szczęścia i jakości życia. Psychologiczne wymiary obywatelstwa. Współczesna kondycja dzieciństwa. Psychologiczny i społeczny obraz współczesnej młodzieży (aspiracje i oczekiwania, stosunek do edukacji, wchodzenie na rynek pracy, obszary wspólnotowości i intymności, konsumpcja, czas wolny i media, postawy wobec sfery publicznej, zdrowie i zachowania ryzykowne, spójność społeczna). Psychologia miłości. Psychologiczny wymiar homoseksualizmu w relacji do rodziny, posiadania potomstwa, rozwoju oraz wychowania dziecka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): współczesne trendy rozwoju psychologii, terminologię związaną z nowymi zjawiskami społecznymi i osobowymi, mechanizmy powstawania oraz czynniki wybranych psychologicznych zjawisk (np. nowy model obywatelstwa, odpowiedzialność podmiotowa).

Umiejętności (potrafi): używać naukowych terminów związanych ze współczesnymi zjawiskami psychologicznymi i społecznymi, zarządzać własną profesjonalną karierą i budować efektywne relacje interpersonalne, stosować wiedzę o współczesnych problemach psychologii w interpretacji zjawisk z obszaru nauk społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): argumentowania i wyjaśniania zjawisk będących przedmiotem zainteresowania współczesnej psychologii, pogłębiania wiedzy na temat zjawisk z zakresu psychologii, wykazywania się wrażliwością w budowaniu relacji z innymi, bycia otwartym na różnorodność osobową we współpracy.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

7. PRZEDMIOT: Współczesne koncepcje filozofii i etyki

Cel kształcenia: Zaznajomienie z poszczególnymi nurtami i pojęciami filozoficznymi i etycznymi. Zapoznanie z terminologią filozoficzną. Poznanie źródeł i miejsca etyki i filozofii w kontekście innych dziedzin nauki.

Treści merytoryczne - wykłady: Podstawowe nurty i szkoły filozoficzne jak również zasadnicze koncepcje etyczne. Źródła i miejsca etyki i filozofii oraz ich przedmiotowe powiązania z innymi dziedzinami nauk. Etyka i filozofia w życiu człowieka i w budowaniu jego światopoglądu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię używaną w filozofii i etyce oraz ich zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym oraz poszczególne poglądy etyczne i filozoficzne XX wieku, źródła i miejsca etyki i filozofii oraz przedmiotowe powiązania z innymi dziedzinami nauk, zagadnienia etyki i filozofii w życiu człowieka i w budowaniu jego światopoglądu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych np. w budowaniu światopoglądu, wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu etyki i filozofii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów światopoglądowych, antropologicznych, edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, a także w projektowaniu działań praktycznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania się w sposób etyczny, budowania własnej wizji świata i człowieka, poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań etycznych i aksjologicznych, utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi przez siebie w praktyce, odznaczania się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań etycznych, w formułowaniu poglądu na świat, w podejściu do rzeczywistości z konieczną refleksją i namysłem.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

8. PRZEDMIOT: Technologie informacyjne w naukach społecznych

Cel kształcenia: Zapoznanie studentów z zagadnieniami i pojęciami występującymi w trakcie pracy z komputerem, zrozumienie zasad działania i sposobów wykorzystywania komputera oraz oprogramowania użytkowego, a także przygotowanie studentów do świadomego wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej w celu poszukiwania, wykorzystywania i przetwarzania informacji z różnych źródeł oraz w celu rozwiązywania problemów z różnych dziedzin w odniesieniu do nauk społecznych. Obsługa i wykorzystanie programu SPSS w prowadzeniu badań z obszaru nauk społecznych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Nabycie umiejętności wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej i programów użytkowych celem samodzielnego realizowania różnych prac i zadań wynikających z toku studiów oraz przyszłej pracy zawodowej. Podstawowa obsługa programu SPSS. Tworzenie książki kodowej. Tworzenie bazy danych w programie SPSS w oparciu o książkę kodową. Kodowanie pytań jednokrotnej odpowiedzi. Kodowanie pytań wielokrotnej odpowiedzi. Kodowanie pytań złożonych. Tworzenie bazy danych. Wykorzystanie technologii informacyjnych w procesie analizy danych ilościowych i jakościowych. Generowanie tabel częstości i tabel krzyżowych. Rekodowanie danych. Zastosowanie podstawowych statystyk w analizie danych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę wiedzy z zakresu technologii informacyjnych w odniesieniu do procesu badawczego, zakres programów analitycznych w projektowaniu i realizacji procesu badawczego, zasady prawne i etyczne wynikające z wykorzystywania narzędzi technologii informacyjnej.

Umiejętności (potrafi): projektować i konstruować narzędzia badawcze wykorzystujące technologie informacyjne, analizować otrzymane dane przy wykorzystaniu programów analitycznych, sprawnie posługiwać się narzędziami IT, rozwiązywać problemy wymagające zastosowania IT, odpowiednio dobierać i wykorzystywać właściwe narzędzia informatyczne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystania technologii informacyjnej we współczesnym społeczeństwie oraz w procesie dydaktycznym i samokształceniowym, ciągłego dokształcania się i podnoszenia swoich kompetencji zawodowych i osobistych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

9. PRZEDMIOT: Filozoficzne podstawy pomocy

Cel kształcenia: Przekazanie wiedzy na temat różnorodnych teorii filozoficznych oraz zastosowania ich w obszarze systemu wsparcia. Wyposażenie studenta w umiejętności interpretowania różnych koncepcji filozoficznych oraz ich wykorzystania w działaniach o charakterze pomocowym. Przyjrzenie się różnym teoriom filozoficznym mającym aplikacje w pomocy społecznej.

Treści merytoryczne - wykłady: Filozoficzne podstawy pomocy. Filozofia starożytności wobec kwestii pomocy. Filozofia nowożytna wobec kwestii pomocy. Personalistyczna wizja człowieka. Tischnerowska koncepcja pomagania. Znaczenie teorii filozoficznych w koncepcjach pomocy człowiekowi. Od filantropii do profesjonalnej pracy socjalnej. Współczesne perspektywy filozoficzne i ich aplikacje w działaniach wspierających.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Przykłady teorii filozoficznych i ich aplikacje w obszarze pomocy społecznej. Od filantropii do profesjonalnej pracy socjalnej. Współczesne perspektywy filozoficzne i ich aplikacje w działaniach wspierających. Ontologiczno-aksjologiczny wymiar działania społecznego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teorie filozoficzne mające odniesienia do pomocy społecznej, koncepcje filozofii starożytnej i nowożytnej odwołujące się do koncepcji pomagania.

Umiejętności (potrafi): dokonać interpretacji koncepcji filozoficznych w odniesieniu do wybranych problemów społecznych oraz analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności pomocowej, wykorzystać podstawową wiedzę z filozofii pomagania w celu analizowania problemów społecznych, a także zasad zachowań profesjonalnych, w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się na temat wybranych problemów z filozofii pomagania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania zadań zawodowych uwzględniających ontologiczno-aksjologiczne założenia, dostrzegania i formułowania zasad związanych z działaniami profesjonalnymi w obszarze pomocy.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. PRZEDMIOT: Współczesne problemy pedagogiki społecznej/Contemporary problems of social pedagogy

Cel kształcenia: Wskazanie, pogłębienie wiedzy z zakresu pedagogiki społecznej, jej genezy, obszarów zainteresowań, a także ukazanie prakseologicznego charakteru tejże dyscypliny naukowej. Wyposażenie w umiejętność analizowania i syntezy wiedzy z zakresu pedagogiki społecznej a także dostrzeganie uniwersalności i aktualności podejmowanych w ramach dyscypliny problemów. Dostarczenie narzędzi rozpoznawania, definiowania i analizowania zmian zachodzących w środowisku wychowania (w rodzinie, w szkole, w środowisku lokalnym, w różnorodnych instytucjach wychowawczych), dzięki którym możliwe będzie rozpoznawanie wielorakich sił, kapitałów, potencjałów i zasobów służących wspieraniu rozwoju jednostek i grup społecznych.

Treści merytoryczne - wykłady: Pedagogika społeczna – geneza i rozwój dyscypliny, czołowi przedstawiciele, podstawowe pojęcia. Środowisko życia człowieka: rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła, społeczność lokalna. Pedagogika społeczna wobec wyzwań współczesności. Zagrożenia globalne i lokalne oraz sytuacje zagrożenia ryzyka. Społeczno-pedagogiczna perspektywa wybranych kwestii i problemów społecznych. Więzy społeczne i wartości w zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Aksjologiczne kryterium orientowania działania społecznego.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Przemiany rodziny współczesnej - rodzina jako środowisko wychowawcze. Wielopłaszczyznowa analiza przemian zachodzących w obrębie grupy rówieśniczej. Środowiskowe uwarunkowania funkcjonowania uczniów w szkole. Środowisko lokalne – dynamicznie zmieniające się środowisko życia jednostki i wspólnoty. Rozbudzanie sił społecznych w środowiskach wychowawczych. Glokalizm – między globalizacją a lokalnością.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe definicje dla pedagogiki społecznej, wzajemne oddziaływania zachodzące między człowiekiem a środowiskiem wychowawczym, specyfikę różnych środowisk wychowawczych oraz procesy w nich zachodzące.

Umiejętności (potrafi): dokonywać interpretacji i wyciągać wnioski dotyczące zagadnień związanych z funkcjonowaniem jednostki w różnych środowiskach wychowawczych, wypowiadać się w mowie i piśmie na temat środowisk wychowawczych oraz ich specyfiki i procesów w nich zachodzących.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przyjmowania otwartej postawy na różnorodność, wielość podejść do procesów i zależności zachodzących między człowiekiem a środowiskami wychowawczymi, interesowania się, śledzenia zmian zachodzących w obrębie środowisk wychowawczych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

2. PRZEDMIOT: Zarządzanie usługami społecznymi

Cel kształcenia: Zapoznanie z różnymi usługami społecznymi m.in. w obszarze edukacji, pomocy społecznej, rynku pracy, zdrowia, aktywizacji młodzieży, seniorów, osób niepełnosprawnych itp. oraz ich rolą w rozwoju społeczno-gospodarczym. Przedstawienie pojęć i problematyki zarządzania usługami społecznymi jako podstawowego członu usług publicznych przekazanych gminnemu, powiatowemu i wojewódzkiemu samorządowi terytorialnemu przez państwo. Zapoznanie się z programowaniem i planowaniem lokalnej polityki społecznej poprzez strategie, programy i projekty dotyczące lokalnych usług społecznych m.in.: usług aktywizacyjnych, usług opiekuńczych, usług pielęgnacyjnych, usług edukacyjnych, usług doradczych.

Treści merytoryczne - wykłady: Pojęcie i rola usług społecznych w zespole zadań publicznych wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Planowanie strategicznego rozwoju usług społecznych. Organizacja świadczenia usług społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego z punktu widzenia potrzeb społecznych. Perspektywy racjonalizacji zarządzania usługami społecznymi przez jednostki samorządu terytorialnego. Zarządzanie zasobami organizacji realizujących usługi społeczne. Tworzenie międzysektorowej współpracy i partnerstw z różnymi interesariuszami. Realizacja programów i projektów społecznych. Diagnozowanie potrzeb i problemów społecznych w kontekście usług. Poszukiwanie środków finansowania usług społecznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia i rolę usług społecznych oraz zadania publiczne wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego, szczeble, zadania i kompetencje zarządzania usługami społecznymi w samorządzie terytorialnym.

Umiejętności (potrafi): skonstruować plan zarządzania, plan działania, operacyjny plan świadczenia usług społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego, stosować wiedzę teoretyczną do działań praktycznych w zakresie zarządzania usługami społecznymi w samorządzie terytorialnym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania samodzielnych, praktycznych decyzji związanych z usługami w samorządzie terytorialnym w konkretnych sytuacjach organizacyjno-prawnych i instytucjonalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

3. PRZEDMIOT: Organizacja pomocy społecznej w Polsce

Cel kształcenia: Przyswojenie pojęć związanych z pomocą społeczną i pracą socjalną. Wskazywanie podobieństw i różnic w strukturze organizacyjnej pomocy społecznej na przestrzeni lat. Zapoznanie z zadaniami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Łączenie teorii dotyczącej struktury i organizacji pomocy społecznej z jej zastosowaniem praktycznym. Zapoznanie z zasadami i formami współdziałania organizacji pozarządowych z administracją publiczną w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej. Wdrażanie do analizowania aktów prawnych.

Treści merytoryczne - wykłady: Społeczno-ekonomiczne przesłanki powstania systemu pomocy społecznej w Polsce. Ustawy o pomocy społecznej: Ustawa z dnia 16 sierpnia 1923 roku; Ustawa z dnia 29 listopada 1990 roku; Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku - porównanie. Analiza aktualnej struktury organizacyjnej pomocy społecznej w Polsce. Istota, cele, zadania, zakres i formy pomocy społecznej w świetle Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Rola kapitału

ludzkiego i sił społecznych w organizacji pomocy społecznej. Struktura i zasady funkcjonowania głównych instytucji pomocy społecznej w Polsce. Zabezpieczenie społeczne w czasach globalizacji społeczeństwa i indywidualizacji ryzyka.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób ubogich i bezrobotnych. Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych. Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób uzależnionych. Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób bezdomnych. Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz rodzin dysfunkcyjnych. Specyfika i rodzaje działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób starszych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): rodzaje i relacje struktur systemu pomocy społecznej i instytucje życia społecznego w skali krajowej, międzynarodowej, międzykulturowej; strukturę, organizację i funkcje systemu pomocy społecznej, cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie różnych instytucji socjalnych, opiekuńczo- wychowawczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozować i prognozować ich sytuację oraz analizować strategię działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności społecznej wobec określonych jednostek potrzebujących, analizować własne działania i wskazywać obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i kulturalnych w środowisku społecznym, podejmowania wyzwań zawodowych, wykazywania aktywności, podejmowania trudu i odznaczania się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

4. PRZEDMIOT: Teoretyczne podstawy pracy socjalnej

Cel kształcenia: Dostarczanie wiedzy o genezie i współczesnych aspektach pracy socjalnej oraz kształtowania podstawowych kompetencji i postaw związanych wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego. Wyposażenie w umiejętności interpretowania różnych problemów związanych z pracą socjalną jako działalnością społeczną i zawodową oraz istotą podejmowania działań na rzecz różnych kategorii klientów pomocy społecznej z zastosowaniem zasad w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej.

Treści merytoryczne - wykłady: Rozwój i współczesne aspekty pracy socjalnej jako działalności społecznej, profesjonalnej i naukowej. Związki teoretyczno-praktyczne pracy socjalnej z innymi naukami: socjologią, pedagogiką społeczną, psychologią, polityką społeczną, antropologią. Geneza zawodu i kształcenie pracowników socjalnych w Polsce. Współczesne role i zadania pracownika socjalnego. Wybrane modele i programy pracy socjalnej z różnymi kategoriami klientów. Zasady działań profesjonalnych w polu pracy socjalnej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Geneza i rozwój pracy socjalnej jako działalności społecznej. Podstawy i rozwój kształcenia do pracy socjalnej w Polsce. Interdyscyplinarne aspekty pracy socjalnej i jej związki z naukami humanistyczno-społecznymi. Organizacja i zadania instytucji pomocy społecznej na rzecz określonych kategorii klientów. Przykłady programów pracy socjalnej z bezrobotnymi, ubogimi, bezdomnymi, niepełnosprawnymi, dzieckiem i rodziną ryzyka, seniorami. Podstawowe metody pracy socjalnej i ich aplikacje. Zasady w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pracę socjalną, jej współczesne paradygmaty i kontekst interdyscyplinarny (pedagogiczny, socjologiczny, psychologiczny, polityczny, antropologiczny); źródła i genezę oraz podstawy kształcenia do pracy socjalnej; problemy społeczne i strukturę systemu pomocy (scharakteryzować główne problemy społeczne w kontekście sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej), okoliczności zastosowania podstawowych metod i programów pracy socjalnej na rzecz określonych kategorii klientów oraz zasady profesjonalnego działania z uwzględnieniem elementów etyki zawodowej.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk i problemów społecznych, analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej, wykorzystać podstawową wiedzę z pracy socjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania problemów społecznych w aspekcie działań pomocowych, a także zasad zachowań profesjonalnych, w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się na wybrane problemy z obszaru pracy socjalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania pogłębionej refleksji na temat sensu, istoty, wartości i potrzeby działań pomocowych w polu pracy socjalnej, realizowania zadań zawodowych, dostrzegania i formułowania problemów społecznych oraz zasad związanych z działaniami profesjonalnymi pracownika socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

5. PRZEDMIOT: Metodyka pracy socjalnej 1

Cel kształcenia: Nabycie wiedzy w zakresie pojęć związanych z metodyką pracy socjalnej, zgłębienie i uporządkowanie wiedzy na temat poszczególnych metod pracy socjalnej i umiejętności wykorzystywania ich w praktyce. Uwrażliwienie na potrzeby osób wymagających wsparcia społecznego oraz realizowania zadań z zachowaniem zasad etycznego postępowania.

Treści merytoryczne - wykłady: Pojęcia związane z warsztatem pracy pracownika socjalnego. Klient w pracy socjalnej – znaczenie pierwszego kontaktu, odpowiedzialność pracownika socjalnego, działania etyczne i pozorne pracownika socjalnego. Praca z przypadkiem – jako podstawowa metoda pracy socjalnej, geneza, definiowanie, modele i sposoby wykorzystania. Praca z grupą i rola grupy w pracy socjalnej, rodowód, definiowanie, modele, przykłady zastosowania, model samopomocy i wsparcia społecznego. Organizowanie społeczności lokalnej jako metoda pracy socjalnej. Rola liderów lokalnych, zasady wyszukiwania danych o środowisku. Praca socjalna jako profesja. Przegląd metod, modeli, schematów i zasad pracy socjalnej. Znaczenie komunikacji między pracownikiem socjalnym a klientem.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Współczesna pomoc społeczna i jej problemy. Metoda pracy z indywidualnym przypadkiem, opracowywanie case study, tworzenie planu pracy z przypadkiem, krytyczna analiza metody. Metoda pracy grupowej, rodzaje grup, przykłady instytucji pomocowych wykorzystujących metodę pracy grupowej. Metoda organizowania środowiska, przykłady inicjatyw lokalnych opartych na tej metodzie. Analiza metod, modeli, schematów i zasad pracy socjalnej pod kątem ich praktycznego zastosowania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia związane z metodyką pracy socjalnej, specyfikę działań pomocowych, zasady projektowania tych działań, metodykę wykonywania zadań, norm i procedur stosowanych w różnych obszarach działalności społecznej, komunikację interpersonalną i jej zakłócenia w relacji z klientem.

Umiejętności (potrafi): ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej, w odniesieniu do metodyki pracy pracownika socjalnego, posługiwać się ujęciami teoretycznymi w celu diagnozowania, analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pomocowych, generować rozwiązania konkretnych problemów socjalnych i przewidywać skutki planowanych działań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i innych w środowisku lokalnym, podejmowania refleksji oraz oceny dotyczącej poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

6. PRZEDMIOT: Metodyka pracy socjalnej 2

Cel kształcenia: Nabycie wiedzy w zakresie pojęć związanych z metodyką pracy socjalnej. Zgłębienie i uporządkowanie wiedzy na temat poszczególnych metod pracy socjalnej i umiejętności wykorzystywania ich w praktyce. Uwrażliwienie na potrzeby osób wymagających wsparcia społecznego oraz realizowania zadań z zachowaniem zasad etycznego postępowania.

Treści merytoryczne - wykłady: Praca socjalna oparta na zasobach. Zagrożenia w zawodzie pracownika socjalnego. Pracownik socjalny człowiek środowiska czy instytucji? Współczesne rozwiązania w pracy socjalnej z osobami z niepełną sprawnością. Praca socjalna z osobami starszymi. Praca socjalna z ofiarami katastrof i klęsk żywiołowych. Design thinking w pracy socjalnej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Kontrakt socjalny - podstawy teoretyczne i nauka posługiwania się narzędziem. Nowe paradygmaty w pracy socjalnej. Koncepcja empowerment i jej wykorzystanie w działaniach socjalnych. Konferencja Grupy Rodzinnej. Wykorzystanie elementów TSR w pracy z klientem pomocowym. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach. Asystentura rodzin. Zmiana paradygmatów w opiece nad dzieckiem. Inne metody pracy socjalnej mediacja, videotrening komunikacji, wolontariusz w rodzinie, streetworking.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię, teorię i metodykę pracy socjalnej, funkcjonowanie różnych dziedzin działania pomocowego.

Umiejętności (potrafi): w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień z obszaru pracy socjalnej z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności społecznej, w odniesieniu do metodyki pracy pracownika socjalnego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych, opiekuńczych i innych w środowisku lokalnym, docenienia znaczenia nauk społecznych i odnoszenia zdobytej wiedzy do projektowania działań zawodowych w polu pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

7. PRZEDMIOT: Metodyka pracy asystenta rodziny

Cel kształcenia: Poznanie specyfiki zawodu asystenta rodziny, organizacji pracy oraz metod i sposobów pracy. Nabycie umiejętności analizy i dostosowania metod pracy asystenta rodziny do problemów rodziny.

Treści merytoryczne - wykłady: Definicje asystentury rodziny i jej cele. Kompetencje asystenta rodziny. Asystent rodzinny w strukturze gminnego wsparcia rodziny. Rodzina z wieloma problemami w praktyce asystenta rodziny. Organizacja pracy asystenta rodziny. Metody i koncepcje w pracy asystenta rodziny. Współpraca asystenta rodziny z innymi podmiotami. Etyka pracy asystenta rodziny. Profesjonalizacja zawodu asystenta rodziny.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Diagnoza sytuacji rodziny przez asystenta. Dokumentacja w pracy asystenta rodziny: zgoda rodziców na współpracę z asystentem rodziny; ocena sytuacji rodziny przez asystenta rodziny, plan pracy asystenta z rodziną, ocena okresowa sytuacji rodziny sporządzona przez asystenta rodziny, ocena końcowa pracy asystenta z rodziną. Scenariusze rozmów asystenta z rodzinami.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metodykę pracy asystenta rodziny, organizację pracy, etapy pracy oraz wybrane metody pracy asystenta rodziny, funkcjonowanie asystenta rodziny w strukturze systemu pomocy społecznej.

Umiejętności (potrafi): uzupełnić dokumentację pracy asystenta rodziny korzystając z metodycznych przesłanek pracy asystenta rodziny, wykorzystywać własne pomysły w tworzeniu planu pomocy rodzinie, korzystając z wiedzy o metodyce pracy asystenta rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszukiwania optymalnych rozwiązań w pomaganiu rodziny z uwzględnieniem zasad etyki zawodu asystenta rodziny.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

8. PRZEDMIOT: Diagnoza w pracy socjalnej

Cel kształcenia: Przekazanie pogłębionej wiedzy i umiejętności dotyczących diagnozy w pracy socjalnej, zwrócenie uwagi na budowanie warsztatu badawczego, ukazanie podstawowych sposobów diagnozowania socjalnego, w tym potencjału środowiska lokalnego i wspólnoty samorządowej, zilustrowanych konkretnymi narzędziami diagnozy.

Treści merytoryczne - wykłady: Wprowadzenie – diagnoza – ustalenia definicyjne i rodzaje diagnozy. Etyka w diagnozowaniu. Uwarunkowania kontaktu diagnostycznego. Kompetencje komunikacyjne w diagnozowaniu. Kompetencje kulturowe w diagnozowaniu. Modele diagnozy. Diagnoza jako forma relacji międzyosobowej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Analiza wybranych narzędzi diagnostycznych z zakresu pracy socjalnej. Analiza i interpretacja wyników badań diagnostycznych. Etyczny wymiar badań diagnostycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie diagnozy i jej rodzaje, zasady i normy etyczne w diagnozowaniu, czynniki sprzyjające procesowi diagnozowania, umiejętności i kompetencje przydatne w diagnozowaniu, podstawowe narzędzia diagnostyczne przydatne w pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): przeprowadzić badania diagnostyczne w obszarze pracy socjalnej, a także zaprezentować efekty tej pracy, opracować program usług społecznych skierowany do rodzin, grup społecznych lub mieszkańców o określonych potrzebach.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uwzględniania etycznego wymiaru w badaniach diagnostycznych, zachowania bezstronności w interpretacji wyników diagnozy, przedstawienia wyników diagnozy w sposób rzetelny i bezstronny, szanowania poufności wyników diagnozy.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

9. PRZEDMIOT: Opieka i terapia w pomocy społecznej

Cel kształcenia: Przekazanie wiedzy na temat opieki oraz terapii jako działań realizowanych w ramach pomocy (w tym społecznej) jednostkom, grupom, relacji pomagania, jej istoty oraz zmiennych ją warunkujących oraz możliwości wykorzystania jej w pracy socjalnej. Założeniem przedmiotu jest również ćwiczenie umiejętności związanych z występowaniem w roli pomagającego oraz wiążącą się z tym stymulacją potrzeby ciągłego doksztalcania się zawodowego i rozwoju osobistego.

Treści merytoryczne - wykłady: Pomoc-opieka-wsparcie-terapia jako filary działań pomocowych. Opieka i jej różne rodzaje. Zawód i funkcja opiekuna oraz związane z nimi wyzwania. Teorie pomagania i ich implikacje dla pracy socjalnej. Wpływ wartości i przekonań własnych na proces pomagania klientom.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Umiejętności związane z występowaniem w roli pomagającego (nawiązywanie kontaktu, prowadzenie rozmowy, aktywne techniki słuchania, umiejętności werbalizowania swoich myśli, uczuć i spostrzeżeń, udzielanie informacji zwrotnej). Umiejętności rozpoznawania wpływu własnych wartości na proces pomagania klientom. Zagadnienia etyczne w procesie opieki i terapii. Rola samoświadomości i samorozwoju w relacji pomagania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę opieki i terapii jako działań pomocowych w pomocy społecznej, specyfikę relacji pomagania i zmiennych ją warunkujących.

Umiejętności (potrafi): wypowiadać się w mowie i na piśmie na temat znaczenia i doskonalenia umiejętności związanych z występowaniem w roli pomagającego, dokonać analizy własnych przekonań, wartości, uprzedzeń i dostrzegać związek tych czynników z procesem pomagania klientom.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dyskusowania na temat wpływu własnych przekonań, wartości, uprzedzeń na proces pomagania, doskonalenia własnych umiejętności związanych z występowaniem w roli pomagającego, zachowania się w sposób etyczny.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady i ćwiczenia.

10. PRZEDMIOT: Partnerstwo lokalne i wspólnoty samorządowe

Cel kształcenia: Kształtowanie i rozwijanie kompetencji w zakresie partnerstwa lokalnego i wspólnot samorządowych, a w szczególności teorii, istoty, misji i ram prawno-organizacyjnych wspólnot samorządowych, zasad budowania partnerstw lokalnych, ujawniania i wzmacniania sił społecznych. Przygotowanie do podejmowania inicjatyw społecznych w środowiskach życia jednostek i grup społecznych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Uwarunkowania pojęciowe i prawne w zakresie partnerstwa lokalnego i wspólnot samorządowych. Warmia i Mazury – charakterystyczne cechy regionu. Pobudzanie i wzmacnianie sił społecznych (empowerment) w środowiskach lokalnych. Jednostki samorządu terytorialnego (JST) a organizacje pozarządowe (NGO). Społeczeństwo zaangażowane. Formy aktywności w życiu publicznym na szczeblu lokalnym. Jak budować kapitał społeczny Programy i strategie rozwoju lokalnego i regionalnego. Rodzaje partnerstw. Partnerstwo lokalne w województwie warmińsko-mazurskim – możliwości i ograniczenia. Dobre praktyki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia z zakresu partnerstw lokalnych i wspólnot samorządowych, rodzaje struktur oraz programów i usług społecznych w środowiskach lokalnych.

Umiejętności (potrafi): analizować i podejmować działania na rzecz partnerstw i wspólnot lokalnych, komunikować się z innymi specjalistami w środowisku oraz podejmować działania na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania współpracy z osobami, organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym, aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania na rzecz tworzenia lokalnych wspólnot.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

11. PRZEDMIOT: Wybrane zagadnienia polityki społecznej

Cel kształcenia: Zapoznanie z kluczowymi elementami polityki społecznej państwa. Przybliżenie związków polityki społecznej z polityką gospodarczą. Ukazanie polityki społecznej centralnej, regionalnej i lokalnej. Porównanie z doświadczeniami innych krajów. Ukazanie realizacji reform społecznych w Polsce – stan i konsekwencje. Wskazanie dylematów polityki społecznej. Ukazanie najdotkliwszych kwestii społecznych w Polsce i na świecie, tj. bezrobocia, ubóstwa i bezdomności. Przedstawienie pomocy społecznej (podstawy prawne pomocy społecznej w Polsce, struktura organizacyjna pomocy społecznej, finansowanie pomocy społecznej). Przedstawienie możliwości pomocy państwa osobom, grupom oraz całym środowiskom znajdującym się w trudnej sytuacji. Ukazanie podstaw prawnych i organizacyjnych oświaty w Polsce. Wdrażanie do analizowania aktów prawnych.

Treści merytoryczne - wykłady: Polityka społeczna – podstawowe pojęcia i zakres. Polityka społeczna centralna, regionalna i lokalna. Potrzeby społeczne i ich diagnozowanie. Edukacja i kreowanie kapitału ludzkiego. Systemy finansowania i zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Pomoc społeczna w Polsce. System zabezpieczenia emerytalnego. Ubóstwo, marginalność i wykluczenie społeczne (omówienie najdotkliwszych kwestii społecznych). Bezdomność jako kwestia społeczna w Polsce (pojęcie bezdomności; przyczyny i postacie bezdomności; bezdomność kobiet i dzieci; proces i etapy przechodzenia w stan bezdomności; uwarunkowania wyjścia z bezdomności; Polityka społeczna wobec bezdomności).

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Choroby zakaźne XXI wieku a polityka społeczna państwa. Samotne rodzicielstwo a polityka społeczna państwa. Handel ludźmi jako globalny problem społeczny. Polityka społeczna wobec osób starszych. Dyskryminacja a równouprawnienie – zadania dla polityki społecznej. Niewolnictwo pracy jako problem społeczny.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): możliwości uczestnictwa oraz pełnienia ról w grupach, organizacjach i instytucjach pomocy społecznej, główne teorie z zakresu pomocy, wsparcia, integracji, aktywizacji, wykluczenia oraz uwarunkowania tych procesów, politykę społeczną powiązaną z pracą socjalną.

Umiejętności (potrafi): obserwować i interpretować zjawiska społeczne i wiązać je z działalnością społeczną, projektować strategie działań społecznych oraz generować rozwiązania problemów socjalnych i społecznych, jak też prognozować rozwiązania i skutki planowanych działań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania działań pomocowych, socjalno-wychowawczych i opiekuńczych w środowisku społecznym wykazując się aktywnością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w pracy socjalnej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

12. PRZEDMIOT: Warsztaty umiejętności interpersonalnych

Cel kształcenia: Poznanie i ćwiczenie zasad obowiązujących w kontakcie bezpośrednim, uczenie się asertywnego sposobu wyrażania własnych potrzeb i respektowania potrzeb innych. Doskonalenie umiejętności pozytywnego i skutecznego kontaktu z klientem.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Zajęcia integrujące grupę. Omówienie specyfiki formy jaką jest warsztat – zasady pracy metodami aktywnymi. Zawarcie kontraktu z grupą. Podstawy dobrego kontaktu w pracy z klientem. Umiejętności interpersonalne – zakresy. Asertywność jako nieinwazyjny sposób komunikowania się z klientem. Role pełnione w grupie – proces grupowy. Komunikacja intrapersonalna (mapa umiejętności).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę procesu komunikowania i umiejętności interpersonalnych, zakresy komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

Umiejętności (potrafi): ocenić własne umiejętności interpersonalne, wyjaśnić na czym polegają zakłócenia w komunikowaniu się, współpracować w grupie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zastosowania poznanych w toku zajęć sposobów komunikowania się w przyszłej pracy zawodowej, odnosząc je do własnych kompetencji społecznych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

13. PRZEDMIOT: Poradnictwo specjalistyczne w pomocy społecznej

Cel kształcenia: Zapoznanie z teorią i praktyką poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, pedagogicznego, psychologicznego, prawnego i in.) w kontekście jego funkcjonowania w pomocy społecznej.

Treści merytoryczne - wykłady: Istota i zasady poradnictwa specjalistycznego. Rodzaje i specyfika poradnictwa specjalistycznego. Standardy poradnictwa specjalistycznego. Miejsce i rola poradnictwa specjalistycznego w systemie pomocy społecznej. Odpowiedzialność etyczna w poradnictwie – dylematy i granice działań – pomiędzy pomocniczością a opiekuńczością.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Proces udzielania pomocy. Relacja pomagania. Kompetencje doradcy. Problemy objęte poradnictwem specjalistycznym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): metody i środki działalności poradnictwa specjalistycznego, terminologię, teorie w tym zakresie, instytucje pomocy społecznej w zakresie świadczonego przez nie poradnictwa specjalistycznego.

Umiejętności (potrafi): zdiagnozować problemy rodziny i podjąć stosowne działania, obserwować, diagnozować, racjonalnie oceniać złożone sytuacje związane z działalnością poradniczą.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań edukacyjnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

14. PRZEDMIOT: Praca socjalna w Europie

Cel kształcenia: Dostarczenie pogłębionej wiedzy o genezie i współczesnych paradygmatach pracy socjalnej w ujęciu międzynarodowym oraz kwalifikacjach i kompetencji profesjonalnych związanych z zawodem pracownika socjalnego w krajach UE. Wyposażenie w umiejętności interpretowania kwestii społecznych oraz problemów związanych z organizacją pomocy społecznej i pracą socjalną w ujęciu komparatystycznym.

Treści merytoryczne - wykłady: Paradygmat pracy socjalnej jako dyscypliny i profesji w aspekcie międzynarodowym. Analiza komparatystyczna modeli pomocy społecznej i pracy socjalnej w krajach europejskich. Geneza zawodu i kształcenie do pracy socjalnej oraz standardy i modele kształcenia do pracy socjalnej w Europie. Obszary badań i nowe wyzwania w polu pracy socjalnej w ujęciu międzynarodowym. Programy i strategie działań socjalnych na rzecz określonych kategorii klientów w innych krajach (międzynarodowa ochrona dziecka, praca socjalna z rodziną ryzyka, praca z bezrobotnymi i seniorami, praca socjalna z niepełnosprawnymi, kliniczna praca socjalna). Etyka zawodowa i odpowiedzialność profesjonalna pracownika socjalnego w krajach Unii Europejskiej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Geneza i rozwój pracy socjalnej jako działalności społecznej i zawodowej w Europie. Kwalifikacje w zawodzie pracownika socjalnego oraz kształcenia do pracy socjalnej w UE. Przykłady dobrych praktyk i programów pracy socjalnej z dziećmi i rodziną, bezrobotnymi, ubogimi, bezdomnymi, seniorami, niepełnosprawnymi w Europie. Standardy profesjonalnych działań i kodeksy etyczne pracowników socjalnych w UE.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pracę socjalną w ujęciu międzynarodowym, budowaną w oparciu o jej współczesne paradygmaty i kontekst globalny, genezę oraz standardy kształcenia do pracy socjalnej w Europie, problemy społeczne i strukturę systemów pomocy w innych krajach, rozwiązania systemowe i dobre praktyki pomocowe na rzecz określonych kategorii klientów w innych krajach oraz zasady profesjonalnej pracy socjalnej i etykę zawodową w ujęciu komparatystycznym.

Umiejętności (potrafi): dokonać obserwacji i interpretacji istoty pracy socjalnej i problemów społecznych w krajach UE oraz analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności społecznej, także zawodowej w ujęciu komparatystycznym, wykorzystać wiedzę z zakresu europejskiej pracy socjalnej w celu analizowania problemów społecznych i zawodowych w aspekcie porównawczym, ocenić przydatność dobrych praktyk pomocowych w innych krajach UE i włączyć je do realizacji własnych działań zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doceniania znaczenia międzynarodowej pracy socjalnej dla kształtowania tożsamości naukowej i profesjonalnej pracy socjalnej w Polsce oraz odnoszenia zdobytej wiedzy do analizy i projektowania pracy socjalnej, dostrzegania i formułowania problemów społecznych oraz dylematów związanych z działaniami pracownika socjalnego w krajach europejskich.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

15. PRZEDMIOT: Etyka w pracy socjalnej

Cel kształcenia: Zapoznanie z aksjologicznymi podstawami zawodu pracownika socjalnego oraz normami etyki zawodowej i ich uzasadnieniem, dylematami etycznymi i sposobami ich rozwiązywania.

Treści merytoryczne - wykłady: Ustalenia pojęciowe: etyka, zawód, społeczność zawodowa, etyka zawodowa. Wartości w pracy socjalnej, ich klasyfikacja, rozumienie i konteksty. Odpowiedzialność etyczna pracownika socjalnego. Obszary występowania dylematów etycznych i możliwości ich rozwiązywania.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Pracownik socjalny jako profesjonalista w pomaganiu innym. Analiza zapisów kodeksu etycznego pracowników socjalnych. Etyczne podstawy działań socjalnych w odniesieniu do wybranych kategorii klientów. Podstawowe wartości w pracy socjalnej: odpowiedzialność, godność, wolność, sprawiedliwość.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu etyki zawodowej, dylematy etyczne wpisane w zawód pracownika socjalnego, zasady i normy etyczne obowiązujące w pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): rozpoznać i zdefiniować dylematy etyczne występujące w praktyce pracy socjalnej, posługiwać się kodeksem etycznym oraz samodzielnie wskazywać rozwiązania dylematów etycznych, przewidzieć skutki konkretnych działań społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszukiwania optymalnych rozwiązań w praktyce pracy socjalnej z uwzględnieniem zasad postępowania etycznego oraz rozstrzygania dylematów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

16. PRZEDMIOT: Pedagogika resocjalizacyjna

Cel kształcenia: Przedstawienie teleologicznych, teoretycznych i metodycznych aspektów oddziaływań resocjalizacyjnych. Zaprezentowanie historycznego rozwoju pedagogiki resocjalizacyjnej, systemów resocjalizacji oraz współczesnych poglądów na tę dziedzinę pedagogiki specjalnej (oddziaływań resocjalizacyjno-wychowawczych). Przedstawienie celów, zasad i przebiegu procesu resocjalizacji nieletnich i osób dorosłych. Zapoznanie z instytucjonalnymi i pozainstytucjonalnymi formami resocjalizacji.

Treści merytoryczne - wykłady: Personalizm i podmiotowość w wychowaniu resocjalizacyjnym. Pojęcia społecznego niedostosowania. Stadia niedostosowania społecznego. Przyczyny niedostosowania społecznego (czynniki środowiskowe: środowisko rodzinne, środowisko szkolne, środowisko rówieśnicze). Przejawy niedostosowania społecznego. Historia myśli resocjalizacyjnej na świecie. Systemy resocjalizacji na przestrzeni dziejów (system celkowy, system progresywny i system regresywny, system rodzinny, system republik i wiosk dziecięcych). Historia resocjalizacji w Polsce. Pedagogika resocjalizacyjna jako nauka, terminologia, przedmiot i zakres pedagogiki resocjalizacyjnej, cele, zadania i granice resocjalizacji, etapy resocjalizacji. Zasady w pedagogice resocjalizacyjnej (pojęcie reguł pedagogicznych, norm; zasady w pedagogice specjalnej wg J. Doroszewskiej, zasady w pedagogice resocjalizacyjnej wg Cz. Czapówa, O. Lipkowskiego). System resocjalizacji, funkcje systemu resocjalizacji. Instytucje resocjalizacji nieletnich (pedagog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, pogotowie opiekuńcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze). Instytucje resocjalizacji nieletnich przestępców (schroniska dla nieletnich policyjna izba dziecka, zakład

poprawczy). Efektywność oddziaływań resocjalizacyjnych (określenie miar efektywności, czynniki warunkujące skuteczność w resocjalizacji. Przegląd badań dotyczących efektywności oddziaływań resocjalizacyjnych). Personel resocjalizacyjny (właściwości osobowości, szczególna rola empatii i asertywności, kompetencje resocjalizacyjne jako konsekwencja profesjonalizmu, interakcja konfliktu w instytucjach).

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Pedagogika resocjalizacyjna - podstawowe pojęcia. Przedmiot i zakres pedagogiki resocjalizacyjnej. Pojęcia: wychowanie, socjalizacja, resocjalizacja. Spór o definicję resocjalizacji. Humanistyczne inspiracje pedagogiki resocjalizacyjnej. Systemy oddziaływań resocjalizacyjnych. Niedostosowanie a nieprzystosowanie. Pojęcie przystosowania i nieprzystosowania, rodzaje definicji (objawowe, teoretyczne, operacyjne). Przyczyny, przejawy, stadia i typologie. Zaburzenia a niedostosowanie;- osobowość dojrzała/ niedojrzała a nieprzystosowania. Mechanizmy psychospołeczne, diagnozowanie. Współczesne wyniki badań. Mikro i makroprofilaktyka. Resocjalizacja i profilaktyka w środowisku otwartym. Kuratela sądowa dla nieletnich, ośrodki kuratorskie, mediacja. Inne formy oddziaływań: przyjaciel dzieci ulicy, pedagog rodziny, wychowawca podwórkowy. Resocjalizacja w zakładach karnych - kara kryminalna, kara pozbawienia wolności. Zakład karny, jako instytucja resocjalizacyjna. Szanse i zagrożenia dla resocjalizacji penitencjarnej. Znaczenie personelu resocjalizującego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia opisujące osoby ze statusem „spoza” i możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych wobec nich, cele resocjalizacji, zasady skutecznego stosowania kar i nagród w procesie resocjalizacji, psychopedagogiczne kryteria skuteczności resocjalizacji, systemy resocjalizacji, ich zalety i wady.

Umiejętności (potrafi): obserwować, analizować i interpretować zjawiska dewiacyjne oraz prospołeczne i etyczne wobec zastanej rzeczywistości społecznej, adekwatnie używać języka opisu i wyjaśniania różnych form zachowań ludzi „Innych”, właściwie rozpoznać i zaklasyfikować przejawy tych zachowań.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dokonywania wglądu względem własnej roli i zasad etycznych w relacji z destrukcyjnymi i autodestrukcyjnymi formami zachowań podopiecznych, rozumienia złożonych uwarunkowań procesu resocjalizacji, podejmowania starań zrozumienia a nie oceniania owych zachowań, wykazując się wrażliwością i empatią.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

17. PRZEDMIOT: Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej

Cel kształcenia: Zapoznanie z zagadnieniami z zakresu pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin, ukazanie podstawowych i aktualnych problemów w zakresie wsparcia, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością, kształtowanie postawy refleksyjnej wobec wpływów specjalistycznych i niespecjalistycznych na życie osób z niepełnosprawnością.

Treści merytoryczne - wykłady: Pedagogika specjalna jako nauka. Niepełnosprawność w dyskursie naukowym. Koncepcje niepełnosprawności. Paradygmaty pedagogiki specjalnej. Znaczące kategorie w pedagogice specjalnej (podmiotowość, tożsamość, marginalizacja, wykluczenie). Postawy społeczne wobec osób z niepełną sprawnością. Aktualne problemy pedagogiki specjalnej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Subdyscypliny pedagogiki specjalnej. Potrzeby psychiczne osób z niepełnosprawnością. Rodzina osób z niepełnosprawnością. Praca w życiu osób z niepełnosprawnością.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zakres pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin, koncepcje i sposoby definiowania niepełnosprawności, paradygmaty i znaczące kategorie w pedagogice specjalnej, kryteria diagnozy niepełnosprawności, specyfikę funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w środowisku domowym, szkolnym i społecznym, system wsparcia osób z niepełnosprawnością.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się terminologią wykorzystywaną w obszarze funkcjonowania osób z niepełnosprawnością i adekwatnie stosować ją względem obserwowanych zachowań, zdefiniować niepełnosprawność na tle zmian paradygmatycznych, zinterpretować podstawowe kategorie pedagogiczne w odniesieniu do człowieka z niepełnosprawnością, wskazać obszary wsparcia i rehabilitacji człowieka z niepełną sprawnością, dokonać krytycznej refleksji w zakresie własnego podejścia do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): nieustannego rozwoju zawodowego i osobistego oraz etycznego podejścia w pracy z osobami z niepełną sprawnością.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

18. PRZEDMIOT: Podstawy wsparcia osób dorosłych z niepełną sprawnością

Cel kształcenia: Dostarczenie wiedzy dotyczącej różnych form wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością z poszanowaniem ich prawa do autonomii i samostanowienia, zarówno na poziomie ogólnych, jak i swoistych (związanych z poszczególnymi typami niepełnosprawności) rozwiązań. Uwrażliwienie na etyczne zagadnienia w pracy z dorosłą osobą niepełnosprawną.

Treści merytoryczne - wykłady: Misja i cele pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi oraz specyfika pracy socjalnej z wybranymi kategoriami osób z niepełnosprawnością. Rehabilitacja zawodowa i społeczna dorosłych osób z niepełną sprawnością. Prawa osób niepełnosprawnych oraz podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Zagadnienia etyczne w pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): założenia pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami, różne formy wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością, zasady etyki w pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Umiejętności (potrafi): konstruować pisemne wypowiedzi, w których analizuje sytuację dorosłych osób z niepełnosprawnością, proponować optymalne formy wsparcia, argumentując swoje stanowisko.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego dokształcania się w problematyce związanej z funkcjonowaniem i wsparciem osób z niepełnosprawnością, zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej w kontakcie z osobami niepełnosprawnymi i/lub ich rodzinami.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

19. PRZEDMIOT: Praca środowiskowa i socjalna z osobami starszymi

Cel kształcenia: Nabywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie pracy z osobami starszymi, a przede wszystkim przygotowanie ich do pracy na rzecz seniorów i przy udziale seniorów prowadzącej do ulepszania środowiska życia osób starszych. Istotne jest także pogłębienie świadomości co do wyzwań stojących przed osobami pracującymi z seniorem, jego rodziną i otoczeniem w zakresie sprostania obecnym i nadchodzącym przemianom wynikającym ze zjawiska starzenia się demograficznego społeczeństw, feminizacji starości i singularyzacji seniorów w czwartym wieku (po 80-tym roku życia).

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Gerontologia społeczna – geneza, podstawowe pojęcia, obszary zainteresowań. Specyfika pracy z osobą starszą – typowe problemy, wyzwania dla pracownika socjalnego. Biopsychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób starszych. Formy pomocy środowiskowej na rzecz osób w trzecim wieku. Instytucjonalne i pozainstytucjonalne formy wsparcia osób starszych. Polityka senioralna i jej znaczenie dla prawidłowego rozwoju społecznego. Działania społeczne na rzecz przeciwdziałania negatywnemu wizerunkowi starości i starzenia się. Formy pomocy środowiskowej na rzecz osób w podeszłym wieku w kontekście ich stylu funkcjonowania. Mapa zasobów środowiska lokalnego seniorów. Metody i narzędzia pracy socjalnej z osobami starszymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): treści z gerontologii społecznej, starość w ujęciu biopsychospołecznym, uwarunkowania procesu starzenia się demograficznego, potrzeby, style życia i formy aktywności ludzi starszych, znaczenie pracy socjalnej z osobami starszymi – zadania pracy socjalnej wobec starzejącej się ludności, działania aktywizujące osoby starsze w środowisku zamieszkania, instytucje działające na rzecz poprawy sytuacji życiowej seniorów, struktury życia społecznego (w I, II i III sektorze) oraz relacje zachodzące między strukturami i instytucjami pracującymi na rzecz seniorów.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać problemy, potrzeby seniorów a także identyfikować ich zasoby i możliwości w kontekście różnych uwarunkowań środowiskowych, opracowywać innowacyjne rozwiązania i działania na rzecz seniorów na bazie diagnozy sytuacji, prowadzić różnorodne działania na rzecz interesów seniora, we współpracy z otoczeniem społecznym i na

rzecz środowiska, współpracować z różnymi podmiotami i korzystać z szerokiego wsparcia instytucji świadczących pomoc.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do rozpoznawania potrzeb seniorów a także zwalczania stereotypowych przekonań, które utrudniają pracę na rzecz i przy udziale seniorów; poszanowania podmiotowości i sprawczości, a także autonomiczności osób starszych, rozumienia i stymulowania potrzeby edukacji w ciągu całego życia ze szczególnym uwzględnieniem aktywności edukacyjnej w wieku senioralnym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

20. PRZEDMIOT: Wybrane zagadnienia psychologii społecznej

Cel kształcenia: Zapoznanie z kluczowymi zagadnieniami i koncepcjami psychologii społecznej. Nauczenie myślenia kategoriami psychologii społecznej i posługiwania się językiem koncepcji psychologii społecznej. Nauczenie umiejętności stosowania koncepcji psychologii społecznej jako "narzędzi", które pozwalają lepiej zrozumieć i wyjaśnić zachowania społeczne ludzi, oraz przewidzieć, a niekiedy także, zmodyfikować je. Nauczenie umiejętności korzystania z naukowych periodyków w celu poszerzenia i aktualizacji własnej wiedzy, a także przybliżenia tej wiedzy innym w sposób zrozumiały wraz z wyciągnięciem wniosków pomocnych w procesie rozwiązywania problemów społecznych i praktycznych.

Treści merytoryczne - wykłady: Psychologia społeczna jako nauka. Przedmiot, cel i cechy psychologii społecznej. Podstawowe dziedziny badań psychologii społecznej. Metodologia badań w psychologii społecznej. Zalety i ograniczenia podstawowych metod badawczych psychologii społecznej. Teoria dysonansu poznawczego. Poznanie społeczne. Spostrzeganie społeczne. Procesy grupowe. Definicja grupy. Atrakcyjność interpersonalna. Trójczynnikowa koncepcja miłości. Rozwój i dynamika związku miłosnego. Typy miłości. Przyczyny miłości. Kobiety i mężczyźni – psychiczne zróżnicowanie płci. Stereotypy płci. Uprzedzenia. Definicja uprzedzeń, stereotypizacji i dyskryminacji. Przyczyny uprzedzeń. Aktywizacja stereotypów. Osłabianie uprzedzeń. Praktyki dyskryminacyjne. Zachowania prospołeczne. Geneza zachowań prospołecznych. Indywidualne przesłanki zachowań prospołecznych. Sytuacyjne determinanty zachowań prospołecznych. Agresja. Definicja agresji. Agresja a płeć. Sytuacyjne warunkowania agresji. Wpływ agresji w środkach masowego przekazu. Eksperyment Philipa Zimbardo z „więzieniem stanfordzkim”.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze terminy z zakresu psychologii społecznej, najważniejsze eksperymenty psychologii społecznej, złożone sytuacje społeczne, diagnozę problemów społecznych, oraz przygotowanie procedur zmiany społecznej.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie opracowywać teksty z zakresu psychologii społecznej, odnosić wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii społecznej do konkretnych zjawisk obserwowanych w codziennym życiu, rozwinąć umiejętności konstrukcji narzędzi do pomiaru postaw, projektowania eksperymentów, wykorzystania wiedzy do rozwiązywania problemów związanych ze społecznym funkcjonowaniem ludzi.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznego interpretowania wyników badań z zakresu psychologii społecznej, rozumienia etycznych dylematów psychologii społecznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady.

21. PRZEDMIOT: Prawo rodzinne i socjalne w Polsce

Cel kształcenia: Pogłębienie wiedzy na temat prawa rodzinnego i socjalnego, zapoznanie z obowiązującymi przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego i wybranych aktów prawnych dotyczących pomocy społecznej.

Treści merytoryczne - wykłady: Zagadnienia dotyczące organizacji pomocy społecznej w Polsce. Omówienie podstawowych zagadnień dotyczących systemu zaopatrzeniowego pomocy społecznej. Zasady prawa rodzinnego. Podstawowe uwarunkowania prawne dotyczące małżeństwa. Pokrewieństwo i powinowactwo. Rodzicielstwo zastępcze w systemie prawa rodzinnego i socjalnego. Władza rodzicielska i jej zakres. Opieka i kuratela.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Organizacja systemu pomocy społecznej w świetle Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Zaopatrzeniowe świadczenia rodzinne. Rodzaje wsparcia celowego. Ingerencja państwa w sprawowanie władzy rodzicielskiej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię używaną w zapisach prawa rodzinnego i socjalnego, strukturę i podstawy prawne systemu pomocy socjalnej w Polsce.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się zapisami prawa rodzinnego i socjalnego w celu rozwiązania konkretnych problemów socjalnych oraz prognozować przebieg ich rozwiązania, zaplanować strategię działań pomocowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pomocowe oraz porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w dziedzinie prawa rodzinnego i socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

22. PRZEDMIOT: Ekonomia społeczna

Cel kształcenia: Ukazanie znaczenia sektora ekonomii społecznej dla polskiej gospodarki i rynku pracy a także przedstawienie jej roli w tworzeniu przedsiębiorczości na rynku pracy. Przekazanie aktualnej wiedzy z zakresu ekonomii społecznej – stan obecny i perspektywy poprzez:

- przedstawienie funkcji i zadań ekonomii społecznej w społecznej gospodarce wolnorynkowej;
- przedstawienie najważniejszych podmiotów ekonomii społecznej, wskazanie możliwości współpracy tych podmiotów; określenie barier rozwoju ekonomii społecznej w Polsce oraz znaczenie sektora samorządowego i pozarządowego na rzecz rozwijania przedsiębiorczości lokalnej, ekonomii społecznej oraz roli kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego w jej kreowaniu.

Treści merytoryczne - wykłady: Ekonomia społeczna i solidarna – złożoność dyskusji i ustaleń definicyjnych. Uwarunkowania prawne, instytucjonalne i społeczno-gospodarcze rozwoju sektora ekonomii społecznej w Polsce i Europie. Obszary działalności/aktywności i funkcje ekonomii społecznej. Możliwości i źródła pozyskiwania środków finansowych przez podmioty ekonomii społecznej. Partnerstwo publiczno-społeczne w kontekście rozwoju ekonomii społecznej. Nisze rynkowe w obszarze współpracy podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego. Wyzwania, kierunki i bariery rozwoju ekonomii społecznej w Polsce.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Rozwój i ewolucja form podmiotów „starej” i „nowej” ekonomii społecznej. Uwarunkowania organizacyjno-prawne podmiotów i przedsiębiorstw ekonomii społecznej. Analiza kryteriów społecznych i ekonomicznych podmiotów ekonomii społecznej. Przedsiębiorstwo ekonomii społecznej - analiza studium przypadku.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): uwarunkowania prawne, instytucjonalne i społeczno-gospodarcze rozwoju ekonomii społecznej, rolę i znaczenia sektora ekonomii społecznej dla polskiej gospodarki i rynku pracy, kluczowe podmioty ekonomii społecznej.

Umiejętności (potrafi): diagnozować i określać możliwości i bariery rozwoju ekonomii społecznej, prezentować własne pomysły dotyczące prowadzenia przedsiębiorstwa ekonomii społecznej w oparciu o wybrane rozwiązania legislacyjne i założenia koncepcyjne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): włączania się w procesy wspierania rozwoju sektora ekonomii społecznej, tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

23. PRZEDMIOT: Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 1

Cel kształcenia: Poznanie prawa autorskiego oraz zasad pisania opracowania naukowego. Kształtowanie umiejętności wykorzystania oraz analizy materiałów źródłowych, wykorzystania wiedzy z metodologii badań społecznych oraz opracowanie teoretycznych założeń pracy magisterskiej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wybór tematu pracy magisterskiej i jej koncepcji (z uwzględnieniem struktury pracy dyplomowej o charakterze badawczym). Wybrane elementy prawa autorskiego. Plagiat a zasady pisarstwa naukowego. Noty bibliograficzne. Przygotowanie planu pracy magisterskiej. Opracowanie części teoretycznej pracy magisterskiej. Dobór i analiza literatury naukowej (materiałów źródłowych) pod kątem tematu pracy magisterskiej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię używaną w naukach społecznych oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym, miejsce pedagogiki, socjologii, polityki społecznej w systemie nauk oraz jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z pracą socjalną.

Umiejętności (potrafi): obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury oraz wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk społecznych w celu zbadania złożonych problemów społecznych w obszarze pracy socjalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji nad poziomem posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu przedmiotu oraz metodologii badań społecznych, przyjmowania odpowiedzialności za własne przygotowanie się do pracy badawczej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

24. PRZEDMIOT: Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 2

Cel kształcenia: Poznanie prawa autorskiego oraz zasad pisania opracowania naukowego. Kształtowanie umiejętności wykorzystania materiałów źródłowych, wiedzy z metodologii badań społecznych oraz opracowania struktury, części teoretycznej oraz bibliografii pracy magisterskiej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wybór tematu pracy magisterskiej i jej koncepcja (z uwzględnieniem struktury pracy promocyjnej o charakterze badawczym). Omówienie wybranych elementów prawa autorskiego. Plagiat a zasady pisarstwa naukowego. Zasady opracowania not bibliograficznych. Przygotowanie planu pracy magisterskiej. Opracowanie części teoretycznej pracy magisterskiej. Dobór i analiza literatury naukowej (materiałów źródłowych) pod kątem tematu pracy magisterskiej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię używaną w pedagogice empirycznej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym, miejsce nauk społecznych w systemie innych nauk oraz przedmiotowe i metodologiczne powiązania pracy socjalnej z innymi naukami.

Umiejętności (potrafi): obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury oraz wykorzystać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu nauk społecznych w celu zbadania złożonych problemów społecznych w obszarze pracy socjalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji nad poziomem posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu przedmiotu oraz metodologii badań społecznych i pedagogicznych, przyjmowania odpowiedzialności za własne przygotowanie się do pracy badawczej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

25. PRZEDMIOT: Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 3

Cel kształcenia: Poznanie prawa autorskiego oraz zasad pisania opracowania naukowego. Kształtowanie umiejętności wykorzystania materiałów źródłowych, wiedzy z metodologii badań społecznych oraz opracowania struktury, części teoretycznej, części metodologicznej oraz bibliografii pracy magisterskiej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Opracowanie strategii badawczych oraz technik i narzędzi badań własnych. Przygotowanie części metodologicznej pracy magisterskiej i opracowanie narzędzi badawczych. Dobór próby badawczej, opis i uzasadnienie wyboru strategii badań oraz terenu badań.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię używaną w naukach społecznych/empirycznych oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym, miejsce nauk społecznych w systemie innych nauk oraz przedmiotowe i metodologiczne powiązania pracy socjalnej z innymi naukami; specyfikę przedmiotową i metodologiczną pracy socjalnej; stanowiska i podejścia metodologiczne, postulat wieloparadygmatyczności w badaniach humanistyczno-społecznych.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać i integrować wiedzę z zakresu metodologii badań społecznych w celu zbadania złożonych problemów społecznych w obszarze pracy socjalnej, wykorzystać umiejętności badawcze, rozróżniać orientacje w metodologii badań społecznych, dobierać techniki oraz konstruować narzędzia badawcze; wykorzystywać i integrować wiedzę metodologiczną w celu zbadania złożonych problemów społecznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): docenienia znaczenia badań społecznych, jako podstawy działań praktycznych, przyjmowania pozytywnego nastawienia do nabywania wiedzy metodologicznej, podejmowania refleksji nad koniecznością i doniosłością zachowań profesjonalnych, przestrzegania zasad etyki badań naukowych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

26. PRZEDMIOT: Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 4

Cel kształcenia: Pogłębienie wiedzy z zakresu metodologii badań społecznych i pracy socjalnej w odniesieniu do różnorodnych sposobów analizy i prezentacji wyników badań (w modelu jakościowym i ilościowym). Pogłębienie umiejętności z zakresu analizy i weryfikacji wyników badań, ich interpretacji oraz wnioskowania (adekwatnie do określonego modelu badawczego).

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Przygotowanie ostatecznej wersji pracy magisterskiej. Opracowanie części teoretycznej, metodologicznej i empirycznej pracy magisterskiej wraz z analizą badań własnych i wnioskami końcowymi oraz bibliografią.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): miejsce pracy socjalnej w systemie nauk społecznych oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami nauk społecznych, specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk społecznych (główne szkoły, orientacje i modele badawcze, strategie, metody i techniki badań stosowane w naukach społecznych), mapę stanowisk i podejść teoretycznych, praktycznych i metodologicznych.

Umiejętności (potrafi): konstruować ustne i pisemne uzasadnienia badanych/diagnozowanych problemów/procesów/zjawisk, dotyczących różnych zagadnień społecznych związanych z pracą socjalną, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin naukowych (w tym metodologii badań społecznych), wykorzystać umiejętności badawcze oraz umiejętności krytycznej refleksji nad wynikami badań własnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): docenienia znaczenia badań społecznych, jako podstawy wszelkich działań praktycznych, przyjmowania pozytywnego nastawienia do nabywania nowej wiedzy z zakresu nauk społecznych i budowania warsztatu pracy profesjonalisty w obszarze pracy socjalnej, utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce społecznej, odznaczania się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w prowadzeniu badań.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

27. PRZEDMIOT: Superwizja

Cel kształcenia: Przekazanie wiedzy na temat metody podnoszenia jakości pracy jaką jest superwizja oraz okoliczności zastosowania jej w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w pracy socjalnej. Nabycie umiejętności analizowania i rozwiązywania problemów z jakimi spotkają się pracownicy socjalni w toku swojej pracy oraz zachęcenie do rozwijania własnych umiejętności interpersonalnych oraz uświadomienie sobie własnej filozofii pomagania.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Superwizja – wprowadzenie do problematyki: płaszczyzna definicyjna, rodzaje, cele, funkcje, modele superwizji. Struktura sesji superwizyjnej. Superwizja jako proces ciągłego uczenia się i realizacji idei refleksyjnej praktyki. Superwizja jako proces uczenia się. Superwizja jako profilaktyka wypalenia zawodowego pracowników socjalnych. Umiejętności interpersonalne pomocne w prowadzeniu superwizji. Zasoby wspomagające radzenie sobie z trudnościami – odkrywanie własnych zasobów (rodzaje wsparcia – wsparcie otrzymywane a odczuwane, poczucie koherencji, świadomość własnych kompetencji). Pomaganie jako zdystansowana troska – refleksja nad własną filozofią pomagania. Superwizja z perspektywy mocnych stron – wykorzystanie TSR oraz wywiadu motywacyjnego w superwizji. Sesje superwizyjne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): rodzaje superwizji wraz z ich funkcjami, metody i techniki stosowane w superwizji pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): analizować problemy pracowników socjalnych i połączyć je z określonym rodzajem superwizji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): analizy własnego podejścia do pomagania, brania udziału w dyskusji na temat sensu i potrzeby podejmowania działań superwizyjnych podnoszących jakość pracy pracownika socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.1 Blok przedmiotowy: praca środowiskowa

1. PRZEDMIOT: Organizacje pozarządowe i wolontariat

Cel kształcenia: Zapoznanie z działalnością trzeciego sektora i ideą wolontariatu w Polsce, ich prawnymi oraz organizacyjnymi uwarunkowaniami funkcjonowania. Zaznajomienie z etapami tworzenia stowarzyszenia.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Trzeci sektor – historia, pojęcia, funkcje organizacji pozarządowych, kondycja polskiego sektora pozarządowego w badaniach. Aspekty prawne i finansowanie działalności organizacji pozarządowych. Wolontariat – aspekty organizacyjno-prawne, rodzaje wolontariatu, prawa i obowiązki wolontariuszy, motywacja do działań społecznych. Wizyta studyjna w organizacji lub spotkanie z przedstawicielem organizacji pozarządowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu trzeciego sektora, aspekty prawne i organizacyjne działania stowarzyszeń oraz fundacji, definicję wolontariatu, jego rodzaje, prawa i obowiązki wolontariuszy, podstawowe akty prawne regulujące działania trzeciego sektora w Polsce.

Umiejętności (potrafi): przygotować prezentację na temat wybranej formy wolontariatu/lokalnej organizacji społecznej działającej na rzecz rodzin, współpracować w zespole w celu realizacji zadania dydaktycznego, określić etapy działania niezbędne w celu założenia stowarzyszenia/fundacji, wymienić aktywności lokalnych organizacji działających na rzecz rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych związanych z działalnością w trzecim sektorze i współpracą z organizacjami pozarządowymi, w tym działającymi na rzecz rodzin, docenienia znaczenia aktywności społecznej i rozumienia potrzeby jej stymulacji w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. PRZEDMIOT: Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej

Cel kształcenia: Zapoznanie z zasadami profesjonalnej interwencji kryzysowej. Pokazanie różnicy pomiędzy interwencją socjalną a kryzysową. Przybliżenie pojęcia „kryzys psychologiczny”. Charakterystyka wydarzeń krytycznych (kryzysy rozwojowe, egzystencjalne, sytuacyjne, środowiskowe). Przedstawienie metod interwencji kryzysowej. Refleksja nad rodzajami udzielanego wsparcia oraz kompetencjami społecznymi w pracy interwencyjnej.

Treści merytoryczne - wykłady: Definicje pojęcia „interwencja kryzysowa”. Historia interwencji kryzysowej. Interwencja kryzysowa a interwencja socjalna. Interwencja kryzysowa w ustawie o pomocy społecznej. Etapy interwencji kryzysowej. Pojęcie kryzysu psychologicznego. Rodzaje kryzysów (rozwojowe, egzystencjalne, sytuacyjne). Modele interwencji kryzysowej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wsparcie społeczne i jego rola w sytuacjach kryzysowych, rozpoznawanie kryzysu i jego następstw, planowanie interwencji. Pierwsza pomoc psychologiczna. Różne formy interwencji w kryzysach. Planowanie i prowadzenie interwencji w różnych rodzajach kryzysów - diagnoza kryzysu w rodzinie (rozpoznawanie, ocena) oraz strategię indywidualnej interwencji kryzysowej. Kompetencje społeczne w interwencji socjalnej i kryzysowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie „kryzysu psychologicznego”, rodzaje kryzysów, metody pracy z osobami zagrożonymi kryzysem lub będącymi w kryzysie.

Umiejętności (potrafi): określić zasady pomocy udzielanej w sytuacji kryzysowej, dostrzec różnicę pomiędzy interwencją kryzysową a pomocą psychologiczną oraz terapią krótkoterminową, przyporządkować odpowiednie formy wsparcia do rodzaju kryzysu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): udzielania wsparcia w sytuacji kryzysowej, skutecznego słuchania, empatycznego rozumienia, udzielania informacji zwrotnej, planowania działań pomocowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

3. PRZEDMIOT: Organizowanie i animacja środowiska lokalnego

Cel kształcenia: Zapoznanie studentów z kluczowymi technikami i metodami pracy w zakresie animacji środowiska lokalnego, przygotowanie do prawidłowego i skutecznego planowania

i organizowania działań animacyjnych oraz stymulowania lokalnej aktywności mieszkańców i przekształcania środowisk lokalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wprowadzenie w problematykę przedmiotu - kluczowe pojęcia. Diagnoza potrzeb środowiska lokalnego (potencjałów, sił społecznych i źródeł tkwiących w środowisku). Animator jako współkreator środowiska lokalnego. Pobudzanie inicjatyw społecznych o charakterze środowiskowym. Metody i techniki działalności animacyjnej. Etapy działań animacyjnych. Innowacyjność w animacji społecznej i kulturalnej. Metody kształcenia liderów, animatorów i wolontariuszy społecznych. Organizacja i realizacja projektów - możliwości i ograniczenia. Sposoby organizowania środowiska lokalnego. Dobre praktyki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teorie dotyczące aktywizacji i animacji środowiska lokalnego, różne rodzaje środowisk życia człowieka, ich strukturę, dynamikę oraz warunki rozwoju i optymalizacji, rodzaje występujących w nich więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości.

Umiejętności (potrafi): komunikować się z innymi osobami i instytucjami w środowisku, pracować w zespole, przyjąć rolę lidera w zespole, podejmować działania na rzecz organizowania i animowania społeczności lokalnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania współpracy z osobami, organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym, aktywnego uczestnictwa w grupach i inicjowania działań animacyjnych w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

4. PRZEDMIOT: Projektowanie socjalne w środowisku

Cel kształcenia: Przyswojenie wiedzy na temat projektu socjalnego oraz zasad jego konstruowania, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy, metod pracy w projekcie oraz ewaluacji działań objętych projektem, omówienie przykładowych projektów realizowanych w środowisku lokalnym. W ramach ćwiczeń studenci zobligowani są do napisania projektu według opracowanego schematu oraz zrealizowanie go w wybranej przez siebie placówce (praca w zespołach 3-4 osobowych).

Treści merytoryczne - wykłady: Wprowadzenie do projektowania socjalnego. Projekt socjalny – ustalenia definicyjne, funkcje, rola projektów. Geneza projektowania socjalnego. Etapy budowy projektu socjalnego. Metody i techniki związane z diagnozowaniem zjawisk objętych projektem. Metody i techniki realizacji działań socjalnych objętych projektem. Ewaluacja w projektach socjalnych. Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym. Wybrane przykłady projektów socjalnych. Projekty socjalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Projekt socjalny – podstawowe informacje. Struktura projektu socjalnego. Analiza wybranych, zrealizowanych projektów socjalnych. Etapy przygotowania własnego projektu socjalnego. Konstruowanie projektów socjalnych. Realizacja projektów socjalnych. Ewaluacja zrealizowanych projektów socjalnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie projektu socjalnego, etapy budowy projektu socjalnego, metody i techniki: diagnozy działań objętych projektem, realizacji działań objętych projektem oraz ewaluacji zrealizowanych działań, specyfikę wybranych projektów socjalnych.

Umiejętności (potrafi): napisać projekt socjalny w oparciu o przyjęty schemat, analizować teoretyczne aspekty problemu objętego działaniem w projekcie, dokonywać diagnozy i ewaluacji działań objętych projektem, projektować działania praktyczne realizowane w projekcie, pracować w zespole nad realizacją projektu, pełnić różne role, wyznaczać zadania do podjęcia w projekcie i wykonywać określone przez zespół zadania, poddawać refleksji własne działania nad projektem.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): współpracy z pracownikami i uczestnikami placówki, w celu realizacji projektu socjalnego, do realizacji każdego etapu projektu socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

5. PRZEDMIOT: Koordynacja usług socjalnych

Cel kształcenia: Zapoznanie z problematyką usług społecznych, z jej aktualnymi rozwiązaniami. Wyposażenie w umiejętności analizowania wybranych problemów społecznych w odniesieniu do oferowanych współcześnie usług socjalnych, a także planowanie rozwiązań tych problemów.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Usługi socjalne dla osób starszych. Usługi socjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Usługi socjalne dla rodzin. Usługi socjalne na rzecz osób w trudnej

sytuacji życiowej (np. bezrobotni, bezdomni, uzależnieni, opuszczający zakłady karne i in.). Dobre praktyki/modelowe rozwiązania w usługach socjalnych.

Treści merytoryczne - wykłady: Istota usług socjalnych i ich specyfika w pomocy społecznej. Cechy charakterystyczne rynku usług i klasyfikacja usług. Odbiorcy usług socjalnych. Znaczenie i rola personelu w kreowaniu jakości usług. Zarządzanie i organizacja usług społecznych. Standaryzacja usług społecznych. Rola pracownika socjalnego/asystenta rodziny w koordynacji usług socjalnych. Analiza i planowanie – wzmacnianie umiejętności podmiotów świadczących usługi socjalne. Polityka społeczna a usługi socjalne. Kontraktowanie usług socjalnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę oraz podstawowe pojęcia z zakresu usług socjalnych w pomocy społecznej, a także aktualne rozwiązania na rynku usług socjalnych.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać wiedzę z zakresu usług socjalnych do analizowania konkretnych problemów społecznych, diagnozować potrzeby klientów pomocy społecznej, oceniać jakość usług, planować innowacyjne rozwiązania problemów rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): docenienia znaczenia wiedzy z zakresu koordynowania usług socjalnych w oferowaniu pomocy i wsparcia różnym grupom osób korzystających z pomocy społecznej, projektowania rozwiązań problemów społecznych w odniesieniu do aktualnych usług socjalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

6. PRZEDMIOT: Poradnictwo zawodowe

Cel kształcenia: Zapoznanie ze strukturą i specyfiką funkcjonowania poradnictwa i doradztwa zawodowego w Polsce. Przedstawienie metod pracy doradcy zawodowego. Zapoznanie z teoriami dotyczącymi rozwoju zawodowego człowieka. Analiza uwarunkowań wyborów zawodowych człowieka. Przedstawienie zasad konstrukcji procesu doradczego

Treści merytoryczne - wykłady: Poradnictwo zawodowe jako element edukacji całożyciowej. Podstawowe pojęcia dotyczące orientacji, poradnictwa i doradztwa zawodowego. Poradnictwo zawodowe w pracy pracownika socjalnego. Obszary diagnostyczne w doradztwie zawodowym. Teorie rozwoju zawodowego. Rodzaje doradztwa zawodowego. Orientacja zawodowa jako podstawowy element ścieżki edukacyjnej. Wykorzystanie narzędzi socjometrycznych w doradztwie zawodowym. Poradnictwo zawodowe a środowisko rodzinne. Etyka w poradnictwie zawodowym.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Poradnictwo indywidualne i grupowe. Warsztat pracy doradcy zawodowego. Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa i reorientacja zawodowa – główne aspekty. Rozmowa doradcza jako podstawowe narzędzie w pracy doradcy. Projektowanie rozmowy doradczej. Plan pracy doradcy zawodowego. Wykorzystanie elementów poradnictwa zawodowego w pracy socjalnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę instytucji poradnictwa i doradztwa zawodowego w Polsce z występującymi między nimi relacjami, typy klientów zgłaszających się do doradcy zawodowego, podstawowe definicje dotyczące orientacji i doradztwa zawodowego, uwarunkowania i zasady konstrukcji procesu doradczego.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać wiedzę teoretyczną do właściwej analizy przypadku klienta, zaprojektować i przeprowadzić rozmowę doradczą, skonstruować podstawowe narzędzia diagnostyczne, analizować zjawiska społeczne dotyczące planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie, samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

7. PRZEDMIOT: Standardy i ewaluacja usług społecznych

Cel kształcenia: Nabywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie wykorzystywania standaryzacji i ewaluacji usług społecznych w pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem znawstwa standardów i ewaluacji na rzecz rodziny.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Definicje usług i ich podstawowe elementy. Klasyfikacje usług Usługi społeczne. Klasyfikacje usług społecznych. Standard usług. Funkcje standardów usług.

Klasyfikacje standardów i standaryzacji usług. Standardy usług społecznych. Jakość usług społecznych. Standardy usług pomocy społecznej. Miejsce ewaluacji w procesie standaryzacji usług w pomocy społecznej. Typy ewaluacji z uwzględnieniem czasu jej przeprowadzania. Metodologia postępowania ewaluacyjnego – standardy, kryteria ewaluacyjne, modele logiczne, metody oraz techniki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): standardy stosowane w ramach realizacji usług społecznych co sprzyja jakości realizowanych usług, standardy usług społecznych, a także ewaluacji usług społecznych, znaczenie stosowania standardów pracy socjalnej, a także potrzebę ciągłego doskonalenia pracy socjalnej dzięki stosowaniu ewaluacji.

Umiejętności (potrafi): stosować odpowiednie standardy w realizacji poszczególnych usług społecznych, wykorzystywać odpowiednie rodzaje ewaluacji w procesie standaryzacji usług w pomocy społecznej i opracowywać innowacyjne rozwiązania i działania na rzecz podnoszenia jakości usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem usług na rzecz rodziny, ocenić standardy i jakość usług społecznych funkcjonujących w polskiej polityce społecznej w różnych obszarach ze szczególnym uwzględnieniem rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania standardów usług społecznych, przeprowadzenia ewaluacji usług społecznych, dyskusowania, zachowania krytycyzmu i wyrażania racjonalnych ocen funkcjonujących rozwiązań w zakresie usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem usług na rzecz rodziny.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

8. PRZEDMIOT: Coaching społeczny

Cel kształcenia: Przybliżenie idei coachingu, poznanie wybranych modeli, metod i narzędzi przydatnych w pracy coachingowej w środowisku społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem osób w trudnej sytuacji życiowej.

Treści merytoryczne - wykłady: Pojęcie, rodzaje i cele coachingu. Coaching a inne działania wspierające: konsulting, psychoterapia, mentoring, szkolenia, doradztwo, praca socjalna. Kompetencje profesjonalnego coacha: ustalenie zasad współpracy, współtworzenie relacji, efektywne komunikowanie, wspieranie procesu uczenia się i osiągania rezultatów. Rodzaje coachingu (biznesowy, życiowy, rodzinny).

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Komunikacja interpersonalna w coachingu (aktywne słuchanie, blokady komunikacyjne, zadawanie skutecznych pytań, informacje zwrotne, udzielanie wsparcia, komunikacja pozawerbalna). Zawieranie kontraktu coachingowego. Ustalanie celów. Model GROW jako struktura sesji coachingowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia coachingu, różnice pomiędzy coachingiem a innymi metodami wsparcia, zasady, etapy i cele coachingu oraz zadania stojące przed coachem i klientem w procesie zmiany, kompetencje profesjonalnego coacha, modele wykorzystywane w coachingu (model GROW).

Umiejętności (potrafi): formułować własne cele w obszarze zmian zawodowych i osobistych, zadawać proste pytania coachingowe oraz stosować model GROW, a także 5 zasad Milтона Ericksona w coachingu społecznym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dyskusowania nad sensem i potrzebą stosowania coachingu społecznego, odnoszenia własnych kompetencji do kompetencji coacha, dokonywania wyboru optymalnego rozwiązania w różnych obszarach życia społecznego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

9. PRZEDMIOT: Profilaktyka społeczna w pracy środowiskowej

Cel kształcenia: Zapoznanie z celami, poziomami, strategiami, modelami i rodzajami oddziaływań profilaktycznych, ukazanie profilaktyki społecznej w pracy socjalnej, wskazanie przyczyn niepożądanych zjawisk społecznych we współczesnym świecie oraz sposobów zapobiegania tym problemom. Wyposażenie w umiejętności analizowania i interpretowania zachowań ludzkich oraz generowania własnych rozwiązań.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki jej celów i poziomów. Modele i rodzaje oddziaływań profilaktycznych w pracy socjalnej. Koncepcje wyjaśniające zachowania ryzykowne. Problemy i zagrożenia społeczne wśród klientów pomocy

społecznej. Rodzina, szkoła, środowisko lokalne jako miejsca realizacji działań profilaktycznych. Oddziaływania profilaktyczne w przestrzeni życia człowieka – czynniki warunkujące efektywność tych działań. Profilaktyka uzależnienia i współuzależnienia. Instytucjonalny system pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom. Profilaktyka zachowań suicydalnych. Przeciwdziałanie przemocy w środowisku rodzinnym. Streetworking (praca uliczna). Partyworking.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię związaną z profilaktyką społeczną, współczesne zachowania ryzykowne, instytucjonalny system zapobiegania dysfunkcjom i patologiom społecznym, specyfikę programów profilaktyki społecznej.

Umiejętności (potrafi): interpretować ryzykowne zachowania grup społecznych, przyporządkować odpowiednie działania profilaktyczne, wskazać instytucje pomocowe realizujące działania profilaktyczne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych związanych z działaniami profilaktycznymi w obszarze pomocy społecznej, docenienia znaczenia profilaktyki społecznej w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

10. PRZEDMIOT: Mediacje w pracy socjalnej

Cel kształcenia: Przekazanie kluczowej wiedzy na temat specyfiki mediacji. Założeniem przedmiotu jest również ćwiczenie umiejętności związanych z występowaniem roli mediatora.

Treści merytoryczne - wykłady: Konflikty i sposoby ich rozstrzygnięcia. Mediacja a podstawowe modele rozwiązywania i rozstrzygnięcia sporów. Mediacja w prawie polskim. Mediacja – rodzaje, zasady i etapy. Umiejętności i techniki komunikacyjne niezbędne mediatorowi. Mediacja w sprawach rodzinnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Kompetencje komunikacyjne i ich zastosowanie w pracy mediatora. Cechy dobrego mediatora. Przebieg postępowania mediacyjnego, w tym symulacja sytuacji mediacji. Etyka w pracy mediatora. Konstruowanie ugody. Spotkanie z profesjonalnym mediatorem.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę mediacji rodzinnych, aspekty prawne i etyczne związane z procesem mediacji.

Umiejętności (potrafi): zdiagnozować konflikt, przeprowadzić symulację mediacji rodzinnej oraz opisać tę procedurę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doskonalenia własnych umiejętności związanych z występowaniem w roli mediatora, przestrzegania etyki w swych profesjonalnych działaniach.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

III.2 Blok przedmiotowy: praca socjalna z rodziną

1. PRZEDMIOT: Działania trzeciego sektora na rzecz rodziny

Cel kształcenia: Zapoznanie z działalnością trzeciego sektora i ideą wolontariatu w Polsce, ich prawnymi oraz organizacyjnymi uwarunkowaniami funkcjonowania. Zaznajomienie z etapami tworzenia stowarzyszenia.

Treści merytoryczne ćwiczeń: Trzeci sektor – historia, pojęcia, funkcje organizacji pozarządowych, kondycja polskiego sektora pozarządowego w badaniach. Aspekty prawne i finansowanie działalności organizacji pozarządowych. Wolontariat – aspekty organizacyjno-prawne, rodzaje wolontariatu, prawa i obowiązki wolontariuszy, motywacja do działań społecznych. Wizyta studyjna w organizacji lub spotkanie z przedstawicielem organizacji pozarządowej działającej na rzecz rodzin.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu trzeciego sektora, aspekty prawne i organizacyjne działania stowarzyszeń oraz fundacji, definicję wolontariatu, jego rodzaje, prawa i obowiązki wolontariuszy, podstawowe akty prawne regulujące działania trzeciego sektora w Polsce.

Umiejętności (potrafi): przygotować prezentację na temat wybranej formy wolontariatu/lokalnej organizacji społecznej działającej na rzecz rodzin, współpracować w zespole w celu realizacji zadania dydaktycznego, określić etapy działania niezbędne w celu założenia

stowarzyszenia/fundacji, wymienić aktywności lokalnych organizacji działających na rzecz rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych związanych z działalnością w trzecim sektorze i współpracą z organizacjami pozarządowymi, w tym działającymi na rzecz rodzin, docenienia znaczenia aktywności społecznej i rozumienia potrzeby jej stymulacji w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. PRZEDMIOT: Interwencja kryzysowa jako metoda pracy z rodziną

Cel kształcenia: Zapoznanie z zasadami profesjonalnej interwencji kryzysowej w rodzinie. Przybliżenie pojęcia „kryzys psychologiczny”. Charakterystyka wydarzeń krytycznych (kryzysy rozwojowe, egzystencjalne, sytuacyjne). Przedstawienie metod interwencji kryzysowej. Refleksja nad rodzajami udzielanego wsparcia oraz kompetencjami społecznymi w pracy interwencyjnej z rodziną.

Treści merytoryczne - wykłady: Definicje pojęcia „interwencja kryzysowa”. Historia interwencji kryzysowej. Etapy interwencji kryzysowej. Pojęcie kryzysu psychologicznego. Rodzaje kryzysów (rozwojowe, egzystencjalne, sytuacyjne). Modele interwencji kryzysowej. Metody pracy z rodziną wymagającą interwencji kryzysowej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wsparcie społeczne i jego rola w sytuacjach kryzysowych, rozpoznawanie kryzysu i jego następstw, planowanie interwencji. Pierwsza pomoc psychologiczna. Różne formy interwencji w kryzysach. Planowanie i prowadzenie interwencji w kryzysie rodzinnym - diagnoza kryzysu w rodzinie (rozpoznawanie, ocena) oraz strategie indywidualnej interwencji kryzysowej. Kompetencje społeczne w pracy interwencyjnej z rodziną.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie „kryzysu psychologicznego”, rodzaje kryzysów, metody pracy z rodziną zagrożoną kryzysem.

Umiejętności (potrafi): określić zasady pomocy udzielanej w sytuacji kryzysowej, dostrzec różnicę pomiędzy interwencją kryzysową a pomocą psychologiczną oraz terapią krótkoterminową, przyporządkować odpowiednie formy wsparcia do rodzaju kryzysu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): udzielania wsparcia w sytuacji kryzysowej, skutecznego słuchania, empatycznego rozumienia, udzielania informacji zwrotnej, planowania działań pomocowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

3. PRZEDMIOT: Animacja w środowisku rodziny

Cel kształcenia: Zapoznanie z kluczowymi technikami i metodami pracy w zakresie animacji rodziny, przygotowanie do prawidłowego i skutecznego planowania i organizowania działań animacyjnych oraz stymulowania aktywności mieszkańców środowisk lokalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Wprowadzenie w problematykę przedmiotu - kluczowe pojęcia. Diagnoza potrzeb rodziny (potencjałów, sił społecznych i źródeł tkwiących w rodzinie). Rodzina - szkoła - środowisko lokalne. Animator jako współkreator środowiska rodzinnego. Metody i techniki działalności animacyjnej. Etapy działań animacyjnych. Innowacyjność w animacji społecznej i kulturalnej. Metody kształcenia liderów, animatorów i wolontariuszy społecznych działających na rzecz rodziny. Organizacja i realizacja projektów na rzecz rodziny - możliwości i ograniczenia. Dobre praktyki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teorie dotyczące aktywizacji i animacji, różne rodzaje środowisk życia człowieka, ich strukturę, dynamikę oraz warunki rozwoju i optymalizacji, rodzaje występujących w nich więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości.

Umiejętności (potrafi): komunikować się z członkami rodziny i instytucjami w środowisku, pracować w zespole, przyjąć rolę lidera w zespole, podejmować działania na rzecz organizowania i animowania społeczności lokalnej w tym rodzin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania współpracy z osobami, organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym, aktywnego uczestnictwa w grupach i inicjowania działań animacyjnych na rzecz rodziny.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

4. PRZEDMIOT: Projektowanie socjalne na rzecz rodziny

Cel kształcenia: Przyswojenie wiedzy na temat projektu socjalnego oraz zasad jego konstruowania, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy, metod pracy w projekcie oraz ewaluacji działań objętych projektem, omówienie przykładowych projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny. W ramach ćwiczeń studenci zobligowani są do napisania projektu według opracowanego schematu oraz zrealizowanie go w wybranej przez siebie placówce (praca w zespołach 3-4 osobowych).

Treści merytoryczne - wykłady: Wprowadzenie do projektowania socjalnego. Projekt socjalny – ustalenia definicyjne, funkcje, rola projektów. Geneza projektowania socjalnego. Etapy budowy projektu socjalnego. Metody i techniki związane z diagnozowaniem zjawisk objętych projektem. Metody i techniki realizacji działań socjalnych objętych projektem. Ewaluacja w projektach socjalnych. Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym. Projekty socjalne – wybrane przykłady projektów na rzecz dziecka i rodziny. Projekty socjalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Projekt socjalny – podstawowe informacje. Struktura projektu socjalnego. Analiza wybranych, zrealizowanych projektów socjalnych. Etapy przygotowania własnego projektu socjalnego na rzecz dziecka i rodziny. Konstruowanie projektów socjalnych. Realizacja projektów socjalnych. Ewaluacja zrealizowanych projektów socjalnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie projektu socjalnego, etapy budowy projektu socjalnego, metody i techniki: diagnozy działań objętych projektem, realizacji działań objętych projektem oraz ewaluacji zrealizowanych działań, specyfikę wybranych projektów socjalnych realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.

Umiejętności (potrafi): napisać projekt socjalny w oparciu o przyjęty schemat, analizować teoretyczne aspekty problemu objętego działaniem w projekcie, dokonywać diagnozy i ewaluacji działań objętych projektem, projektować działania praktyczne realizowane w projekcie, pracować w zespole nad realizacją projektu, pełnić różne role, wyznaczać zadania do podjęcia w projekcie i wykonywać określone przez zespół zadania, poddawać refleksji własne działania nad projektem.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): współpracy z pracownikami i uczestnikami placówki, w celu realizacji projektu socjalnego, do realizacji każdego etapu projektu socjalnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

5. PRZEDMIOT: Koordynacja usług socjalnych na rzecz rodziny

Cel kształcenia: Zapoznanie z problematyką usług społecznych, z jej aktualnymi rozwiązaniami. Wyposażenie w umiejętności analizowania wybranych problemów społecznych w odniesieniu do oferowanych współcześnie usług socjalnych, a także planowanie rozwiązań tych problemów w środowisku rodzinnym.

Treści merytoryczne - wykłady: Istota usług socjalnych i ich specyfika w pomocy społecznej. Cechy charakterystyczne rynku usług i klasyfikacja usług. Odbiorcy usług socjalnych. Znaczenie i rola personelu w kreowaniu jakości usług. Zarządzanie i organizacja usług społecznych. Standaryzacja usług społecznych. Rola pracownika socjalnego/asystenta rodziny w koordynacji usług socjalnych na rzecz rodziny. Analiza i planowanie – wzmacnianie umiejętności podmiotów świadczących usługi socjalne. Polityka społeczna a usługi socjalne. Kontraktowanie usług socjalnych.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Usługi socjalne dla rodzin. Usługi socjalne dla osób starszych. Usługi socjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Usługi socjalne na rzecz osób w trudnej sytuacji życiowej (np. bezrobotni, bezdomni, uzależnieni, opuszczający zakłady karne i in.). Dobre praktyki/modelowe rozwiązania w usługach socjalnych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę oraz podstawowe pojęcia z zakresu usług socjalnych w pomocy społecznej, a także aktualne rozwiązania na rynku usług socjalnych.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać wiedzę z zakresu usług socjalnych do analizowania konkretnych problemów społecznych, diagnozować potrzeby klientów pomocy społecznej, oceniać jakość usług, planować innowacyjne rozwiązania problemów rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doceniania znaczenia wiedzy z zakresu koordynowania usług socjalnych w oferowaniu pomocy i wsparcia różnym grupom osób korzystających z pomocy

społecznej, projektowania rozwiązań problemów społecznych w odniesieniu do aktualnych usług socjalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

6. PRZEDMIOT: Poradnictwo rodzinne

Cel kształcenia: Zapoznanie z problematyką poradnictwa rodzinnego – jego organizacją, funkcjonowaniem, kluczowymi procesami oraz najczęściej spotykanymi problemami.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: podstawowe umiejętności interpersonalne osoby pomagającej. Charakterystyka interakcji doradcy i rodziny. Prowadzenie wywiadu z rodziną. Zapobieganie konfliktom i radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych. Komunikacja werbalna i niewerbalna – techniki. Komunikacja, błędy i bariery komunikacyjne. Poczucie własnej wartości i wyrażanie uczuć. Identyfikowanie reguł rodzinnych. Nawiązywanie kontaktu z dzieckiem. Analiza ról w rodzinie. Wgląd we własny sposób funkcjonowania w rodzinie. Wykorzystanie genogramu rodziny w poradnictwie rodzinnym.

Treści merytoryczne - wykłady: Charakterystyka podstawowych pojęć: rodzina, poradnictwo w tym poradnictwo rodzinne, doradca. Podobieństwa i różnice między poradnictwem rodzinnym i psychoterapią rodzin. Zakres – zadania poradnictwa rodzinnego. Organizacja poradnictwa rodzinnego. Etapy poradnictwa rodzinnego. Włączanie dziecka do poradnictwa rodzinnego. Poradnictwo rodzinne w świetle różnych teorii. Metody, środki i formy poradnictwa rodzinnego. Poradnictwo rodzinne wobec problemów rodziny. Błędy popełniane przez doradców. Etyczne aspekty poradnictwa.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcie poradnictwa rodzinnego, jego zakres tematyczny, charakterystykę etapów rozwoju rodziny oraz czynniki sprzyjające i zaburzające funkcjonowanie rodziny, instytucje zajmujące się poradnictwem rodzinnym, środowiska wychowawcze, ich specyfikę i procesy w nich zachodzące, znaczenie relacji w rodzinie pochodzenia dla relacji między małżonkami i ich dziećmi, problemy rodziny, znaczenie doświadczeń rodzinnych dla zachowania każdego z uczestników porady rodzinnej.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać zdobytą wiedzę do analizowania relacji między małżonkami oraz między rodzicami a dziećmi oraz wyprowadzać wnioski dla poradnictwa rodzinnego, samodzielnie opracować pracę na temat poradnictwa rodzinnego, korzystając z literatury przedmiotu, obserwować i diagnozować problemy wymagające pomocy doradcy rodzinnego, proponować własne wyjaśnienie przyczyn trudności rodzinnych, dyskutować je w kontekście wiedzy teoretycznej oraz proponować rozwiązania problemu stosując odpowiednie metody pracy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do podejmowania refleksji dotyczącej poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumienia potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, zorientowania na podnoszenie swojej wiedzy i umiejętności z zakresu poradnictwa rodzinnego.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

7. PRZEDMIOT: Standardy i ewaluacja usług społecznych na rzecz rodziny

Cel kształcenia: Nabycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie wykorzystywania standaryzacji i ewaluacji usług społecznych w pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem znawstwa standardów i ewaluacji usług społecznych na rzecz rodziny.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Definicje usług i ich podstawowe elementy. Klasyfikacje usług Usługi społeczne. Klasyfikacje usług społecznych, w tym na rzecz rodziny. Standard usług. Funkcje standardów usług. Klasyfikacje standardów i standaryzacji usług. Standardy usług społecznych. Jakość usług społecznych. Standardy usług pomocy społecznej. Miejsce ewaluacji w procesie standaryzacji usług, w tym na rzecz rodziny w pomocy społecznej. Typy ewaluacji z uwzględnieniem czasu jej przeprowadzania, w tym specyfiki ewaluacji usług społecznych na rzecz rodziny. Metodologia postępowania ewaluacyjnego – standardy, kryteria ewaluacyjne, modele logiczne, metody oraz techniki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): standardy stosowane w ramach realizacji usług społecznych, standardy usług społecznych a także ewaluacji usług społecznych, w tym na rzecz rodziny, znaczenie stosowania standardów pracy socjalnej, a także potrzebę ciągłego doskonalenia pracy socjalnej dzięki stosowaniu ewaluacji.

Umiejętności (potrafi): stosować odpowiednie standardy w realizacji poszczególnych usług społecznych, wykorzystywać odpowiednie rodzaje ewaluacji w procesie standaryzacji usług w pomocy społecznej i opracowywać innowacyjne rozwiązania i działania na rzecz podnoszenia jakości usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem usług na rzecz rodziny, ocenić standardy i jakość usług społecznych funkcjonujących w polskiej polityce społecznej w różnych obszarach, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania standardów usług społecznych, przeprowadzenia ewaluacji usług społecznych, dyskusowania, zachowania krytycyzmu i wyrażania racjonalnych ocen funkcjonujących rozwiązań w zakresie usług społecznych ze szczególnym uwzględnieniem usług na rzecz rodziny.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

8. PRZEDMIOT: Coaching w pracy socjalnej z rodziną

Cel kształcenia: Przybliżenie możliwości zastosowania coachingu w pracy socjalnej z rodziną, poznanie wybranych modeli, metod i narzędzi przydatnych w pracy coachingowej w środowisku rodzinnym (rodzina wielopokoleniowej, wsparciu roli rodzica, harmonii pomiędzy życiem zawodowym a rodzinnym).

Treści merytoryczne - wykłady: Pojęcie, rodzaje i cele coachingu. Coaching a inne działania wspierające –konsulting, psychoterapia, mentoring, szkolenia, doradztwo, praca socjalna. Kompetencje profesjonalnego coacha: ustalenie zasad współpracy, współtworzenie relacji, efektywne komunikowanie, wspieranie procesu uczenia się i osiągnięcia rezultatów. Coaching rodzicielski, coaching dla rodziny i family balance coaching.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Komunikacja interpersonalna w coachingu (aktywne słuchanie, blokady komunikacyjne, zadawanie skutecznych pytań, informacje zwrotne, udzielanie wsparcia, komunikacja pozawerbalna). Zawieranie kontraktu coachingowego. Ustalanie celów. Model GROW jako struktura sesji coachingowej. Specyfika coachingu rodzinnego. Pięć zasad Milтона Ericksona jako kluczowa kompetencja International Coach Federation.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia coachingu, różnice pomiędzy coachingiem a innymi metodami wsparcia, coaching rodzinny, zasady, etapy i cele coachingu oraz zadania stojące przed coachem i klientem w pracy z rodziną, kompetencje profesjonalnego coacha, modele wykorzystywane w coachingu (model GROW).

Umiejętności (potrafi): formułować własne cele w obszarze zmian zawodowych i osobistych, zadawać proste pytania coachingowe oraz stosować model GROW w pracy z rodziną, a także 5 zasad Milтона Ericksona w pracy socjalnej z rodziną.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dyskusowania nad sensem i potrzebą stosowania coachingu w pracy socjalnej z rodziną, odnoszenia własnych kompetencji do kompetencji coacha, uzasadniania potrzeby zastosowania coachingu w pracy z rodziną.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

9. PRZEDMIOT: Profilaktyka społeczna w pracy z rodziną

Cel kształcenia: Zapoznanie z celami, poziomami, strategiami, modelami i rodzajami oddziaływań profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny, ukazanie profilaktyki społecznej w pracy socjalnej z rodziną, wskazanie przyczyn niepożądanych zjawisk społecznych we współczesnym świecie oraz sposobów zapobiegania tym problemom. Wyposażenie w umiejętności analizowania i interpretowania zachowań ludzkich oraz generowania własnych rozwiązań.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki jej celów i poziomów. Modele i rodzaje oddziaływań profilaktycznych w pracy socjalnej z rodziną. Koncepcje wyjaśniające zachowania ryzykowne. Problemy i zagrożenia społeczne wśród klientów/rodzin korzystających z pomocy społecznej. Rodzina, szkoła, środowisko lokalne jako miejsca realizacji działań profilaktycznych. Oddziaływania profilaktyczne w przestrzeni życia człowieka – czynniki warunkujące efektywność tych działań. Profilaktyka uzależnienia i współuzależnienia. Instytucjonalny system pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom. Profilaktyka zachowań suicydalnych. Przeciwdziałanie przemocy w środowisku rodzinnym. Streetworking (praca uliczna). Partyworking.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię związaną z profilaktyką społeczną, współczesne zachowania ryzykowne, instytucjonalny system zapobiegania dysfunkcjom i patologiom społecznym, specyfikę programów profilaktyki społecznej.

Umiejętności (potrafi): interpretować ryzykowne zachowania grup społecznych, przyporządkować odpowiednie działania profilaktyczne, wskazać instytucje pomocowe realizujące działania profilaktyczne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych związanych z działaniami profilaktycznymi w obszarze pomocy społecznej, docenienia znaczenia profilaktyki społecznej w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

10. PRZEDMIOT: Mediacje rodzinne

Cel kształcenia: Przybliżenie kluczowej wiedzy na temat specyfiki mediacji rodzinnych. Założeniem przedmiotu jest również ćwiczenie umiejętności związanych z występowaniem roli mediatora.

Treści merytoryczne - wykłady: Konflikty i metody ich rozwiązywania. Specyfika konfliktów rodzinnych i małżeńskich. Specyfika mediacji rodzinnej. Dziecko w mediacji. Sytuacje szczególne w mediacji rodzinnej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Kompetencje komunikacyjne i ich zastosowanie w pracy mediatora. Cechy dobrego mediatora. Przebieg postępowania mediacyjnego, w tym symulacja sytuacji mediacji. Etyka w pracy mediatora. Konstruowanie ugody. Spotkanie z profesjonalnym mediatorem.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): specyfikę mediacji rodzinnych, aspekty prawne i etyczne związane z procesem mediacji.

Umiejętności (potrafi): zdiagnozować konflikt, przeprowadzić symulację mediacji rodzinnej oraz opisać tę procedurę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): doskonalenia własnych umiejętności związanych z występowaniem w roli mediatora, przestrzegania etyki w swych profesjonalnych działaniach.

Forma prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia.

V. PRAKTYKA

1. PRZEDMIOT: Zajęcia hospitacyjno-praktyczne

Cel kształcenia: Poznanie wybranych instytucji wsparcia dziecka i rodziny/osób dorosłych, z obszaru pomocy społecznej, pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej. Przygotowanie do świadomego wyboru miejsca praktyki zawodowej. Przygotowanie do wykonania zadań podczas praktyki zawodowej. Nabycie umiejętności tworzenia dokumentacji wymaganej do zaliczenia praktyki zawodowej. Motywowanie do rozwoju osobistego i refleksji nad własnymi działaniami praktycznymi. Przygotowanie do przeprowadzenia dowolnych zajęć w wybranej instytucji z obszaru pracy socjalnej, opiekuńczo-wychowawczej, środowiskowej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Organizacja instytucjonalnego systemu pomocy i wsparcia jednostki oraz rodziny w środowisku lokalnym. Poznanie specyfiki pracy profesjonalistów w zakresie pomagania, metod i form pracy socjalnej z poszczególnymi grupami podopiecznych w konkretnych instytucjach. Zasady, cele, organizacja praktyki zawodowej. Obowiązki i zadania studenta podczas praktyki zawodowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wybrane instytucje i organizacje zajmujące się wsparciem i pracą socjalną w środowisku lokalnym, specyfikę funkcjonowania uczestników wybranych instytucji pomocowych działających w środowisku lokalnym na rzecz różnych grup podopiecznych, różnorodne metody, techniki i narzędzia pracy socjalnej.

Umiejętności (potrafi): zaprojektować i przeprowadzić działania praktyczne w wybranej placówce wsparcia środowiskowego, wynikające z potrzeb uczestników, z wykorzystaniem najbardziej adekwatnych środków i metod pracy, wypowiadać się w mowie na tematy i zagadnienia związane z działalnością instytucji pomocowych, profesjonalistów i uczestników działań pomocowych w oparciu o własne doświadczenia praktyczne i wybraną literaturę, analizować doświadczenia praktyczne, wolontariat lub inne działania, w kontekście przyszłych wyborów zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): dbania o swój rozwój osobisty poprzez udział w wybranych przez siebie formach doształcania, doskonalenia lub samorozwoju, aktywnego udziału w praktyce zawodowej oraz do podejmowania samodzielnych zadań wynikających ze specyfiki placówki, współpracy z uczestnikami i kadrą instytucji, w której odbywa praktykę oraz do podejmowania działań pomocowych, opiekuńczo-wychowawczych, wspierających i innych w ramach zajęć praktycznych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

2. PRZEDMIOT: Praktyka zawodowa

Cel kształcenia: Skonfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką działania wybranej placówki z obszaru wspierania dzieci/rodzin/osób dorosłych/seniorów w środowisku lokalnym. Aktywne uczestnictwo we wszystkich działaniach podejmowanych w placówce, samodzielne wykonywanie różnorodnych zadań wynikających ze specyfiki placówki, współdziałanie z opiekunem praktyk w rozpoznawaniu, zaspakajaniu potrzeb indywidualnych i społecznych uczestników. Doskonalenie własnego warsztatu zawodowego. Zebranie materiałów potrzebnych do sporządzenia wymaganej dokumentacji potrzebnej do zaliczenia praktyki zawodowej.

Treści merytoryczne - ćwiczenia: Specyfika funkcjonowania placówki, poznanie jej struktury i organizacji pracy, zapoznanie się z rodzajem świadczonych usług, specyfiką uczestników korzystających z pomocy, pod względem demograficzno-ekonomicznym i psychologiczno-społecznym, stopniem zaspokojenia przez placówkę potrzeb uczestników. Metody, techniki i narzędzia pracy, diagnozy i ewaluacji wykorzystywane w instytucji pomocowej. Zadania i kompetencje osób zatrudnionych w placówce. Dokumentacja w placówce.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę i organizację placówki, w której odbywa praktykę zawodową, rodzaje świadczonych usług oraz zadania osób w niej zatrudnionych, specyfikę uczestników korzystających z pomocy placówki oraz metodykę pracy, narzędzia diagnozy i ewaluacji, zasady, procedury stosowane w placówce, w której odbywa praktykę.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie zaprojektować i przeprowadzić działania praktyczne wynikające z potrzeb uczestników, z wykorzystaniem najbardziej adekwatnych środków i metod pracy, współdziałać z opiekunem praktyk z ramienia placówki w zaplanowaniu form pomocy i zastosowaniu metod, technik i narzędzi pracy socjalnej, dokonać pisemnej i ustnej ewaluacji własnej praktyki zawodowej, wskazać obszary wymagające refleksji w przyszłych działaniach, przygotować w formie pisemnej dokumentację z odbytych praktyk zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozumienia własnej sytuacji, możliwości i ograniczeń przy wykonywaniu działań pomocowych, opiekuńczo-wychowawczych i innych podczas praktyki zawodowej, dokonania ewaluacji własnych działań, wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz wskazania kierunków własnego rozwoju zawodowego i osobistego, realizowania działań na rzecz pozyskiwania wiedzy, umiejętności, kompetencji poza uczelnią, poprzez aktywne podejmowanie wyzwań zawodowych podczas praktyki zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

VI. INNE

1. PRZEDMIOT: Ergonomia

Cel kształcenia: Zapoznanie studentów z zasadami ergonomii.

Treści merytoryczne - wykłady: Ergonomia – podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ergonomia pracy stojącej i siedzącej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady ergonomii.

Umiejętności (potrafi): praktycznie zastosować zasady ergonomii.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji na temat poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

2. PRZEDMIOT: Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: Zapoznanie studentów z przepisami dotyczącymi ochrony własności intelektualnej.

Treści merytoryczne - wykłady: Ustawowy aparat pojęciowy związany z ochroną prawną własności intelektualnej. Pola eksploatacji utworów. Literatura i przepisy prawa autorskiego, podmioty własności intelektualnej, przedmioty własności intelektualnej, treść prawa w tym zakresie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej.

Umiejętności (potrafi): praktycznie zastosować przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji na temat poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

3. PRZEDMIOT: Etykieta

Cel kształcenia: Zapoznanie z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u. Słuchacze wprowadzeni zostaną w elementy etykiety codziennej, akademickiej oraz biznesowej.

Treści merytoryczne - wykłady: Podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym - zwroty grzecznościowe, powitania, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych. Etykieta akademicka - precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji służbowej. Elementy etykiety biznesowej – dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz relacjach zawodowych.

Umiejętności (potrafi): stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): rozumienia znaczenia zasad etykiety w relacjach interpersonalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

4. PRZEDMIOT: Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: Przekazanie wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Treści merytoryczne - wykłady: Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązujące ustawy, rozporządzenia. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe). Analiza okoliczności i przyczyn wypadków studentów: omówienie przyczyn wypadków. Ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru). Zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku – apteczka pierwszej pomocy. Dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

Umiejętności (potrafi): postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, zastosować zasady bezpieczeństwa związane z pracą, posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym udzielać pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): bycia ostrożnym w postępowaniu z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, dbania o przestrzeganie zasad BHP przez siebie i swoich kolegów, wykazywania odpowiedzialności za bezpieczeństwo i higienę pracy w swoim otoczeniu, angażowania się w podejmowanie czynności ratunkowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

**PLAN STUDIÓW
KIERUNKU PRACA SOCJALNA**

Obowiązuje od cyklu: 2020Z

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Liczba semestrów: 4

Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny naukowe: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne; dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina naukowa: filozofia

Rok studiów: 1, semestr: 1

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy	1	2	1	zal. z oc.	f	30	0	30	1	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Wybrane zagadnienia antropologii kulturowej	1	2	0	zal. z oc.	o	30	30	0	2	x	x
2	Logika	1	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
3	Metodologia badań naukowych	1	3	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
4	Współczesne problemy socjologii	1	2	0	zal. z oc.	o	30	30	0	2	x	x
5	Współczesne problemy psychologii	1	2	0	E	o	30	30	0	4	x	x
6	Współczesne koncepcje filozofii i etyki	1	2	0	zal. z oc.	o	30	30	0	2	x	x

7	Technologie informacyjne w naukach społecznych	1	2	1,2	zal. z oc.	o	30	0	30	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			15	2,4	x	x	210	150	60	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	2,4	x	x	210	150	60	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Teoretyczne podstawy pracy socjalnej	1	4	1,2	E	o	60	30	30	4	x	x
2	Ekonomia społeczna	1	3	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
3	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 1	1	5	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			12	3	x	x	120	45	75	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	3	x	x	120	45	75	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			5	1,2	x	x	30	0	30	2	0	0
V - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
1	Etykieta	1	0,5	0	zal	o	4	4	0	0	x	x
2	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1	0,5	0	zal	o	4	4	0	0	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	8	8	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	8	8	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 1			30	6,4	x	x	368	203	165	29	0	0

Rok studiów: 1, semestr: 2

Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Metodyka pracy socjalnej 1	2	2	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
2	Diagnoza w pracy socjalnej	2	2	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
3	Wybrane zagadnienia polityki społecznej	2	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
4	Warsztaty umiejętności interpersonalnych	2	3	1,8	zal. z oc.	o	45	0	45	2	x	x
5	Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej	2	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
6	Wybrane zagadnienia psychologii społecznej	2	1	0	zal. z oc.	o	15	15	0	2	x	x
7	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 2	2	6	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
BŁOK PRZEDMIOTÓW DO WYBORU												
1	Organizacje pozarządowe i wolontariat/Działania trzeciego sektora na rzecz rodziny	2	1	0,6	zal. z oc.	f	15	0	15	2	x	x
2	Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej/Interwencja kryzysowa jako metoda pracy z rodziną	2	2	0,6	E	f	30	15	15	4	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		21	6,6	x	x	255	90	165	24	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	6,6	x	x	255	90	165	24	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		9	2,4	x	x	75	15	60	8	0	0	0
V - PRAKTYKA												
1	Zajęcia hospitacyjno-praktyczne	2	2	1,2	zal. z oc.	o	30	0	30	2	x	x
2	Praktyka zawodowa	2	6,5	0	zal. z oc.	f	0	0	0	2	160	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		8,5	1,2	x	x	30	0	30	4	160	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	1,2	x	x	30	0	30	4	160	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		6,5	0	x	x	0	0	0	2	160	0	0
VI - INNE												
1	Ergonomia	2	0,25	0	zal	o	2	2	0	0	x	x
2	Ochrona własności intelektualnej	2	0,25	0	zal	o	2	2	0	0	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)		0,5	0	x	x	4	4	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)		x	0	x	x	4	4	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)		0	0	x	x	0	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 2		30	7,8	x	x	289	94	195	28	160	0	0

Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów	60	14,2	x	x	657	297	360	57	160	0
---	----	------	---	---	-----	-----	-----	----	-----	---

Rok studiów: 2, semestr: 3												
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Filozoficzne podstawy pomocy	3	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0,6	x	x	30	15	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0,6	x	x	30	15	15	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Współczesne problemy pedagogiki społecznej/ Contemporary problems of social pedagogy	3	2	0,6	zal. z oc.	f	30	15	15	2	x	x
2	Organizacja pomocy społecznej w Polsce	3	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
3	Metodyka pracy socjalnej 2	3	2,5	0,6	E	o	45	30	15	4	x	x
4	Opieka i terapia w pomocy społecznej	3	2	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
5	Praca socjalna w Europie	3	2,5	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
6	Pedagogika resocjalizacyjna	3	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
7	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 3	3	6	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
8	Superwizja	3	1	0,6	zal. z oc.	o	15	0	15	2	x	x
BLOK PRZEDMIOTÓW DO WYBORU												
1	Organizowanie i animacja środowiska lokalnego/Animacja w środowisku rodziny	3	2	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
2	Projektowanie socjalne w środowisku/Projektowanie socjalne na rzecz rodziny	3	2	0,6	zal. z oc.	f	30	15	15	2	x	x

3	Koordinacja usług socjalnych/Koordinacja usług socjalnych na rzecz rodziny	3	2	0,6	E	f	30	15	15	4	x	x
4	Poradnictwo zawodowe/Poradnictwo rodzinne	3	2	0,6	zal. z oc.	f	30	15	15	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			28	8,4	x	x	360	150	210	32	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	8,4	x	x	360	150	210	32	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			16	4,8	x	x	180	60	120	14	0	0
V - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 3			30	9	x	x	390	165	225	34	0	0
Rok studiów: 2, semestr: 4												
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Zarządzanie usługami społecznymi	4	1	0	zal. z oc.	o	15	15	0	2	x	x

2	Metodyka pracy asystenta rodziny	4	3	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
3	Partnerstwo lokalne i wspólnoty samorządowe	4	2	1,2	zal. z oc.	o	30	0	30	2	x	x
4	Poradnictwo specjalistyczne w pomocy społecznej	4	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
5	Etyka w pracy socjalnej	4	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
6	Podstawy wsparcia osób dorosłych z niepełną sprawnością	4	1	0	zal. z oc.	o	15	15	0	2	x	x
7	Praca środowiskowa i socjalna z osobami starszymi	4	2	1,2	zal. z oc.	o	30	0	30	2	x	x
8	Prawo rodzinne i socjalne w Polsce	4	2	0,6	zal. z oc.	o	30	15	15	2	x	x
9	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 4	4	7	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
BLOK PRZEDMIOTÓW DO WYBORU												
1	Standardy i ewaluacja usług społecznych/Standardy i ewaluacja usług społecznych na rzecz rodziny	4	2	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
2	Coaching społeczny/Coaching w pracy socjalnej z rodziną	4	2	0,6	zal. z oc.	f	30	15	15	2	x	x
3	Profilaktyka społeczna w pracy środowiskowej/Profilaktyka społeczna w pracy z rodziną	4	2	1,2	zal. z oc.	f	30	0	30	2	x	x
4	Mediacje w pracy socjalnej/Mediacje rodzinne	4	2	0,6	E	f	30	15	15	4	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			30	9,6	x	x	360	120	240	30	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	9,6	x	x	360	120	240	30	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			15	4,8	x	x	150	30	120	12	0	0
V - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 4			30	9,6	x	x	360	120	240	30	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 2 roku studiów			60	18,6	x	x	750	285	465	64	0	0

I	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%
Ogółem - plan studiów		120	100
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	60,91	50,76
2	z zakresu nauk podstawowych	17,00	14,17
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	32,8	27,33
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	3,5	2,92
5	zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS	53,5	44,58
6	wymiar praktyk	8,5	7,08
7	zajęcia z wychowania fizycznego	---	---
8	zajęcia z języka obcego	2	1,67
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	118,5	98,75
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	---	---
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	110	91,67

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	pedagogika	83
2	psychologia	5
3	nauki socjologiczne	2
4	filozofia	10
Ogółem:		100%

**PLAN STUDIÓW
KIERUNKU PRACA SOCJALNA**

Obowiązuje od cyklu: 2020Z

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: niestacjonarne

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Liczba semestrów: 4

Dziedzina/y nauki/dyscyplina/y naukowa/e lub artystyczna/e: dziedzina nauk społecznych, dyscypliny naukowe: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne; dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina naukowa: filozofia

Rok studiów: 1, semestr: 1												
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
1	Język obcy	1	2	1	zal. z oc.	f	30	0	30	1	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1	x	x	30	0	30	1	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			2	1	x	x	30	0	30	1	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Wybrane zagadnienia antropologii kulturowej	1	2	0	zal. z oc.	o	10	10	0	2	x	x
2	Logika	1	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x
3	Metodologia badań naukowych	1	3	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x

4	Współczesne problemy socjologii	1	2	0	zal. z oc.	o	10	10	0	2	x	x
5	Współczesne problemy psychologii	1	2	0	E	o	10	10	0	4	x	x
6	Współczesne koncepcje filozofii i etyki	1	2	0	zal. z oc.	o	10	10	0	2	x	x
7	Technologie informacyjne w naukach społecznych	1	2	1,2	zal. z oc.	o	30	0	30	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			15	2	x	x	110	60	50	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	2	x	x	110	60	50	18	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Teoretyczne podstawy pracy socjalnej	1	4	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x
2	Ekonomia społeczna	1	3	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x
3	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 1	1	5	0,8	zal. z oc.	f	20	0	20	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			12	1,6	x	x	60	20	40	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	1,6	x	x	60	20	40	10	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			5	0,8	x	x	20	0	20	2	0	0
V - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
1	Etykieta	1	0,5	0	zal	o	4	4	0	0	x	x
2	Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1	0,5	0	zal	o	4	4	0	0	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			1	0	x	x	8	8	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	8	8	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 1			30	4,6	x	x	208	88	120	29	0	0

Rok studiów: 1, semestr: 2												
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Metodyka pracy socjalnej 1	2	2	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
2	Diagnoza w pracy socjalnej	2	2	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x
3	Wybrane zagadnienia polityki społecznej	2	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x
4	Warsztaty umiejętności interpersonalnych	2	3	0,8	zal. z oc.	o	20	0	20	2	x	x
5	Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej	2	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x
6	Wybrane zagadnienia psychologii społecznej	2	1	0	zal. z oc.	o	10	10	0	2	x	x
7	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 2	2	6	0,8	zal. z oc.	f	20	0	20	2	x	x
BŁOK PRZEDMIOTÓW DO WYBORU												
1	Organizacje pozarządowe i wolontariat/Działania trzeciego sektora na rzecz rodziny	2	1	0,4	zal. z oc.	f	10	0	10	2	x	x

2	Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej/Interwencja kryzysowa jako metoda pracy z rodziną	2	2	0,4	E	f	20	10	10	4	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			21	4,2	x	x	170	65	105	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	4,2	x	x	170	65	105	24	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			9	1,6	x	x	50	10	40	8	0	0
V - PRAKTYKA												
1	Zajęcia hospitacyjno-praktyczne	2	2	0,8	zal. z oc.	o	20	0	20	2	x	x
2	Praktyka zawodowa	2	6,5	0	zal. z oc.	f	0	0	0	2	160	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			8,5	0,8	x	x	20	0	20	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0,8	x	x	20	0	20	4	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			6,5	0	x	x	0	0	0	2	160	0
VI - INNE												
1	Ergonomia	2	0,25	0	zal	o	2	2	0	0	x	x
2	Ochrona własności intelektualnej	2	0,25	0	zal	o	2	2	0	0	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0,5	0	x	x	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	4	4	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 2			30	5	x	x	194	69	125	28	160	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. na 1 roku studiów			60	9,6	x	x	402	157	245	57	160	0

Rok studiów: 2, semestr: 3												
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
II - PODSTAWOWYCH												
1	Filozoficzne podstawy pomocy	3	2	0,4	zal. z oc.	o	15	5	10	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			2	0,4	x	x	15	5	10	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0,4	x	x	15	5	10	2	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
III - KIERUNKOWYCH												
1	Współczesne problemy pedagogiki społecznej/ Contemporary problems of social pedagogy	3	2	0,6	zal. z oc.	f	30	15	15	2	x	x
2	Organizacja pomocy społecznej w Polsce	3	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x
3	Metodyka pracy socjalnej 2	3	2,5	0,6	E	o	30	15	15	4	x	x
4	Opieka i terapia w pomocy społecznej	3	2	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x
5	Praca socjalna w Europie	3	2,5	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x
6	Pedagogika resocjalizacyjna	3	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x
7	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 3	3	6	0,8	zal. z oc.	f	20	0	20	2	x	x
8	Superwizja	3	1	0,4	zal. z oc.	o	10	0	10	2	x	x
BLOK PRZEDMIOTÓW DO WYBORU												
1	Organizowanie i animacja środowiska lokalnego/Animacja w środowisku rodziny	3	2	0,4	zal. z oc.	f	10	0	10	2	x	x

2	Projektowanie socjalne w środowisku/Projektowanie socjalne na rzecz rodziny	3	2	0,4	zal. z oc.	f	20	10	10	2	x	x
3	Koordinacja usług socjalnych/Koordinacja usług socjalnych na rzecz rodziny	3	2	0,4	E	f	20	10	10	4	x	x
4	Poradnictwo zawodowe/Poradnictwo rodzinne	3	2	0,4	zal. z oc.	f	20	10	10	2	x	x
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			28	5,6	x	x	240	100	140	32	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	5,6	x	x	240	100	140	32	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			16	3	x	x	120	45	75	14	0	0
V - PRAKTYKA												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. w semestrze 3			30	6	x	x	255	105	150	34	0	0
Rok studiów: 2, semestr: 4												
Lp.	Nazwa przedmiotu/grupy zajęć	Semestr	Liczba punktów ECTS	Punkty ECTS za zajęcia praktyczne	Forma zaliczenia	Status przedmiotu: obligatoryjny lub fakultatywny	Liczba godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia				Praktyka	Praca dyplomowa
							ogółem zajęcia dydaktyczne	wykład	ćwiczenia	inne		
Grupa treści												
I - WYMAGANIA OGÓLNE												
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)			x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)			0	0	x	x	0	0	0	0	0	0

II - PODSTAWOWYCH													
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	0	x	x	0	0	0	0	0	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	
III - KIERUNKOWYCH													
1	Zarządzanie usługami społecznymi	4	1	0	zal. z oc.	o	10	10	0	2	x	x	
2	Metodyka pracy asystenta rodziny	4	3	0,4	E	o	20	10	10	4	x	x	
3	Partnerstwo lokalne i wspólnoty samorządowe	4	2	0,4	zal. z oc.	o	10	0	10	2	x	x	
4	Poradnictwo specjalistyczne w pomocy społecznej	4	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x	
5	Etyka w pracy socjalnej	4	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x	
6	Podstawy wsparcia osób dorosłych z niepełną sprawnością	4	1	0	zal. z oc.	o	10	10	0	2	x	x	
7	Praca środowiskowa i socjalna z osobami starszymi	4	2	0,4	zal. z oc.	o	10	0	10	2	x	x	
8	Prawo rodzinne i socjalne w Polsce	4	2	0,4	zal. z oc.	o	20	10	10	2	x	x	
9	Seminarium magisterskie i praca dyplomowa 4	4	7	0,8	zal. z oc.	f	20	0	20	2	x	x	
BLOK PRZEDMIOTÓW DO WYBORU													
1	Standardy i ewaluacja usług społecznych/Standardy i ewaluacja usług społecznych na rzecz rodziny	4	2	0,4	zal. z oc.	f	10	0	10	2	x	x	
2	Coaching społeczny/Coaching w pracy socjalnej z rodziną	4	2	0,4	zal. z oc.	f	20	10	10	2	x	x	
3	Profilaktyka społeczna w pracy środowiskowej/Profilaktyka społeczna w pracy z rodziną	4	2	0,4	zal. z oc.	f	10	0	10	2	x	x	
4	Mediacje w pracy socjalnej/Mediacje rodzinne	4	2	0,4	E	f	20	10	10	4	x	x	
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				30	4,8	x	x	200	80	120	30	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	4,8	x	x	200	80	120	30	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				15	2,4	x	x	80	20	60	12	0	0
V - PRAKTYKA													
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
VI - INNE													
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (ogółem)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (zajęcia praktyczne)				x	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz. dyd. (przedmioty fakultatywne)				0	0	x	x	0	0	0	0	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. w semestrze 4				30	4,8	x	x	200	80	120	30	0	0
Liczba punktów ECTS/godz.dyd. na 2 roku studiów				60	10,8	x	x	455	185	270	64	0	0

I	Punkty ECTS sumaryczne wskaźniki ilościowe, w tym zajęcia:	Punkty ECTS	
		Liczba	%
Ogółem - plan studiów		120	100
1	wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia	39,31	32,76
2	z zakresu nauk podstawowych	17,00	14,17
3	o charakterze praktycznym (laboratoryjne, projektowe, warsztatowe)	20,4	17,00
4	ogólnouczelniane lub realizowane na innym kierunku	3,5	2,92
5	zajęcia do wyboru - co najmniej 30% punktów ECTS	53,5	44,58
6	wymiar praktyk	8,5	7,08
7	zajęcia z wychowania fizycznego	---	---
8	zajęcia z języka obcego	2	1,67
9	przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	118,5	98,75
10	zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (dotyczy profilu praktycznego)	---	---
11	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów (dotyczy profilu ogólnoakademickiego)	110	91,67

II	Procentowy udział pkt ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych w łącznej liczbie punktów ECTS	%
1	pedagogika	83
2	psychologia	5
3	nauki socjologiczne	2
4	filozofia	10
Ogółem:		100%